

Jó Pajtás

2021. IV. 15.

75. évf., 13. szám

9 770350 0914005 1 5 0 3 1

Ára 50 dinár

Street Fighter

Lázár Tibor művét Dávid Csilla fotózta

Magányosan és sokáig él, rokona nincs

A növény magyar neve velvicsia, amely a *Welwitschia mirabilis* tudományos névből származtatott, azt pedig felfedezője, *Friedrich Welwitsch* osztrák botanikus után kapta. Ezekkel a kacifántos nevekkal, amelyeknek nincs magyar jelentése, mindig az a gond, hogy magyarázni kell őket. De van még... A bennszülöttek *tumboának* vagy *odzsitumboának* nevezik, jelentése: *nagy úr*. Ezzel szinte le is tudtuk a mondanivaló nehezét.

A többi már könnyű lesz, hiszen a szóban forgó növény egy olyan furcsaság, amelynek mindössze két levele van, és ennél több szinte nem is látszik belőle. Mit lehet egy ilyen egyszerű, előnytelen külsejű növényről mondani? Menjünk sorjában!

Kezdjük talán azzal, hogy a velvicsiát első, de még második ránézésre sem lehet szépnak nevezni. Két hatalmas, kirojtosodó vastag levél, elszáradt végekkel, és más semmi... Vagy van még? Van ám!

Csak a dél-afrikai Namíbia és Angola sivatagában élő velvicsiának közeli rokonsága nincs. Szegről-végről való retyerutyája még csak akad, de annyira nem hasonlítanak rá, hogy itt nem is foglalkozunk velük. Ahol ez a növény él, szinte sohasem esik eső. Ugyanakkor, mivel közel van az Atlanti-óceán, a partvidéket évente mintegy háromszáz napon át borítja be a köd. A növény a ködszitalásból nyeri ki a szükséges vizet, a leveleken található gázcserenyílásokon nyeli el a lecsapódó légharmatot. Erre kell az a két hatalmas levél.

Csak kettő? Pedig jóval többnek néz ki. Ez azért van, mert a levelek idővel szalagosodnak, kirojtolóznak, és valóságos kupacokat formál-

A velvicsia kétlaki növény, balról a termős, jobbról a porzós virágok

nak. Ezek arra valók, hogy befedjék a talajt, és nedvesen tartják. A növény gyökere ugyanis rendkívül mélyre kúszik a homokba, mert onnan is szívhat vizet. A gyökér azonban nemcsak a vízellátást szolgálja, hanem tápanyagot is raktároz. A legöregebb növények gyökere olyan mélyre hatolt le a földbe, mint amilyen magas egy javakorabeli jegenyefa.

Az a két levél pedig folyamatosan nő, akár hatméteresre is, mert több száz évig is képesek élni. Igen, a velvicsia ilyen hosszú életű. Egyesek szerint élettartama 200 és 400 év között alakul, míg más szerzők 500-tól 600 évet adnak neki, a legöregebb egyedek pedig akár kétezer évesek is lehetnek. Te jó ég, ezek egyidősek Cézárral! És már akkor is vénecskék voltak, amikor őseink a Kárpát-medencébe érkeztek...

További érdekessége ezeknek a növényeknek, hogy kétlakiak. Tehát van fiú és van lány velvicsia. A női virágzat toboz, a szögletes pikkelyek mögött vannak a magvak, amelyeket a szél terjeszt. Ha figyelembe vesszük, mennyire gyéren előforduló növényről van szó, és milyen kietlen vidéken él, hatékonyan aligha nevezhető szaporodás-mód ez. De hát a velvicsia nem siet, az ilyesmi nyilván nem bosszantja, azért él sokáig.

A velvicsiából – mondjuk így – semmi haszon, ezért az ember nem bántja. Mivel rendkívül ritka, ezért védelmezi is. Egyik-másik növényt csupán kövekkel rakták körbe, hogy az ember ne járkaljon azon belül, és ne zavarja a növény nyugalalmát. Aztán vannak olyan velvicsiák is, amelyeket valóságos kerítés vesz körbe, hiszen a sivatagi állatok hajlamosak falatozni leveleiből.

Csak homok, velvicsia és kíváncsi turisták

Évekig vár, hogy kivirágozzon

A Sandhof-liliom csak a Kalahári sivatagban, és annak is csak egy kis részén fordul elő. A legnagyobb tömegben a Sandhof farm egy hétszáz hektáros platóján tenyészik ez a rendkívül rövid életű, különleges növény. Csak akkor virágzik, amikor kiadós eső éri a vidéket, márpedig arrafelé ez nem gyakori jelenség. Nemrégiben ezt a területet alaposan megöntözték az égiek, szokatlanul sok, több mint 30 milliméter eső hullott rövid idő alatt. Ez valamikéval kevesebb, mint amennyi egy évvel korábban esett, de jóval több az 2017. évinél. Ezt megelőzően viszont csak 2010-ben volt virágzás. A magok tehát hét évig a földben pihentek esőre várva. A növény rendkívül rövid életű, négy-öt napig pompázik, aztán elszárad és eltűnik.

Hadaró, Tíme

Pföpfung. Kábé ilyen hangot adott ki az orrom és az a sokféle parfüm is, amivel lespricceltek húsvéthétfőn. Akarom mondani, megöntöztek, és a pulcsim meg a hajam intenzív szagából ítélve mindenkit megnyugtatnak, hogy jövő év húsvétjáig, sőt még karácsonykor is virágozni fogok. A hatalmas szirmaim beárnyékolják majd az ablaküvegeket díszítő jégvirágokat... Tudom, tudom, mire föl ez a líraiság, hát a sonkával túladagolt szervezetemmel mindjárt nekiülök, és elmagyarázom.

Anya nagy könyvfaló, és úgy látszik, hogy olyan sokat olvasott nekem már akkor, amikor a hasában voltam, hogy én is megfertőződtem a könyvek iránti szeretettel. Jobb, mint a koronával, na ugye?! Egy anygalkülsőjű magyarországi fiatal színész kitalálta a POKET zsebkönyveket, amik valóban zsebkönyvek, simán a zsebbe süllyesztheted őket, amikor jön a busz, és előkaphatod, amikor felszálltál. Amilyen kicsik, olyan tömények, hiszen

csak kiemelkedő műveket adnak ki ebben a formátumban. A sorozatban szerepelnek klasszikusok, mondhatni kötelezők, kortársak, és mindegyik darabnak gyönyörű a külseje. Figyelemfelkeltőek a borítók, az embernek tényleg kedve támad levenni őket a polcról. Olyan, mintha egy drágakövet tartanál a tenyeredben. Anya először a születésnapjára kért a sorozatból, azóta pedig minden ünnepre azt kap, még nők napján is azzal lepte meg apa. Évek óta nem hoz a nyúl ajándékot anyának, mert ugye az a gyerekeknek szokott, de az idén formabontás történt, anyát is várta ajándék a fészekben.

A kedvencem a *Cigánytelep nyolctól négyig*, amiben a szerző a Máltai szeretetszolgálat munkatársaként mesél a romák mindennapjairól. Fontos problémákra hívja fel a figyelmet, az meg csak a hab volt a tortán, hogy a romák világnapja alkalmából megcilllogtathattam a tudásomat az órán. Erről majd még mesélek, mert van róla véleményem.

EZTFILÓZDKI!

Ne gondoldj a jegesmedvére!

1863-ban a világhírű író, Dosztojevszkij a következő kihívást elé állította olvasóit: „Próbáld csak egy feladatra összpontosítani: ne gondoldj a jegesmedvére!”

A következő néhány másodpercre nézz fel az olvasásból, és próbáld ki te magad is a gyakorlatot: ne gondoldj a jegesmedvére! Mehet? Vigyázz, kész, start!

Hogy ment? A tippem az lenne, hogy bár próbáltál nem gondolni a jegesmedvére, az elméd mégis azonnal egy gondolatra terelődött: a jegesmedvére. Dosztojevszkij is erre jutott, a fenti idézet így folytatódik: „Belátod majd, hogy csak azon az átkozott dolgon fog járni az eszed, minden percben!”

Több pszichológus foglalkozott ezzel a jelenséggel, aminek a lényege, hogy ha valamire nagyon nem akarunk gondolni, akkor annál inkább fogunk. Ez az agyunk egy eléggé ironikus természetéből fakad. Amikor megpróbálunk nem gondolni arra a szerencsétlen helyzetre, amiben beégtünk az osztályunk előtt, vagy ügyetlenül elestünk az utcán, gyakran azon kapjuk magunkat, hogy csak ezen töprengünk.

Az agyunk sokszor azt hiszi, hogy úgy tudja kezelni a nem kívánt emlékeket, érzéseket, gondolatokat, ha egyszerűen megpróbálja elnyomni őket: „Ne gondoldj rá!”, „Ne csináld!”, „Ne érezd!” A pszichológusok ellenben azt mondják, hogy ez nem egy hatékony módszer. Meg kell tanítani az agyunknak más gyakorlatokat, a gondolatok elkerülése helyett például nézz szembe azzal a félelmetes/nehéz gondolattal, és járd jól körbe, ha ellenőrzött, irányított módon gondolkodsz róla, elveszítheti az erejét.

Tóth Tamara

Lázár Tibor: Street Fighters

A zenta Lázár Tibor képzőművész alkotásainak címe Street Fighters. Valószínűleg nektek is a videójátékban szereplő akcióhős-figurák jutnak az eszetekbe a szobrok láttán. Nem áll messze az alkotások valóságától, csak hogy Lázár Tibor munkáin az utcai harcosok nem egymás ellen harcolnak, hanem együtt ütköznek meg a mai környezettel. A szobrok a modern és a hagyományos építészet konfliktusát mutatják be. Testükön olyan elemeket, kulturális kincseket hordozva, amelyek lassan a feledésbe merülnek. Te milyen harcost képzítenél?

Írjatok, jelentkezetek!

Oldalaink nyitva állnak előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Küldjétek sok-sok rajzot, fogalmazást, verset a Rügyfakadásba;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a történelemmel, földrajzzal kapcsolatban;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Adjatok tanácsot Jusztikának;
- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, fejtőröket;
- Kutassatok és válaszoljatok nyereményjátékunkban feltett kérdésre.

Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, hogy nektek is, és nekünk is tetszen! Várjuk jelentkezésüket! Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az e-mail-címünk pedig a következő:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Jó érzés elsőnek lenni

„Közismert, hogy a sport örömforrás. A mozgás örömet valamennyi egészséges ember megtapasztalja, de emiatt játszanak a gyerekek is mozgásos játékokat, mert élvezik a testi ügyességet. Így mi, felnőttek is megérezzük a mozgás feszültségoldó hatásait is. Szánjunk egészségünkre naponta fél órát! Tapasztaljuk, érezzük meg, hogy a jó közérzet, az egészség elmaradhatatlan kelléke a rendszeres testedzés, a sportolás.” – Monspart Sarolta

Óbecse a kitűnő úszók, a vízilabdások városa. Ki ne tudna az óbecsei Szilágyi Csaba olimpikonról vagy Szőke Zitáról, az európai úszóverseny ifi győzteséről. Ők is már kiskorukban megtanultak úszni, s ma ott vannak a rangos versenyeken, ráadásul tarolnak.

Varga Réka az óbecsei Samu Mihály Általános Iskola hetedikese. Már kiskora óta rendszeresen jár a Sportközpontba úszni. Nagyon sok szép eredményt ért már el eddig, az idén is az újvidéki körzeti úszóverseny első helyezette lett, ahol 47 társával együtt versenyzett, ahova a községi Sportszövetség elnöke, **Jovan Ječanski** vezetésével és tornatanáiraikkal utaztak el. Elégedten tértek haza: 11 arany-, 11 ezüst- és 7 bronzéremmel.

Réka a Facebookon hétről hétre aranyérmekkel, serlegekkel pózolt. Ez adta az ötletet, hogy elbeszélgessek vele.

Hogy mikor tanult meg úszni? Ha hiszitek, ha nem, három és fél évesen! Azóta versenyszerűen úszik. Eddig összegyűjtött 113 arany-, 80 ezüst-, 49 bronzérmel és 32 serleget!

Réka örömmel mesél.

■ **Hogyan is kezdődött?**

– Még kicsi voltam, s egyszer elmentünk szüleimmel a medencére. Nekem nagyon megtetszett, már akkor eldöntöttem, hogy megtanulok úszni. S megtanultam!

A vajdasági bajnokságon szerzett érmekkel

Első a körzeti úszóversenyen

■ **Mikor jársz edzésre? Most a járványhelyzet ellenére is rendszeresen edzel?**

– Nyáron naponta kétszer, reggel és este két órát, télen csak este edzünk, szintén két órát. Most hetente 6-8 edzésem van. Mivel a helyzet miatt online oktatás van, így van időnk délelőtt, délután edzeni.

■ **Ki az edződ?**

– Jó edzőm van, **Milan Đurić**, aki sokat gyakorol velünk, helyes technikára oktat. Mindig jó tanácsokkal lát el.

■ **És a tornatanárnőd?**

– **Csábi Székács Krisztina**, ő arra tanított mindig, hogy ne nézzem a többieket, mindig csak előre. És sikerült, első helyezést elérni.

■ **Mit jelent ez az első helyezés?**

– Nagyon jó érzés, mert az iskolámat képviselem. Eljuthatok a köztársasági versenyre, melyet Belgrádban tartanak meg.

■ **Sok helyen versenyztél.**

– Körzeti versenyen eddig hétszer vettem részt, hatszor első, egyszer második helyezett voltam. Kanadából is kaptam elismerést a nyílt vízi úszás 2019/2020-as szezon győzteseként. Ugyanis a szerbiai versenyeket is pontozták, s a legtöbb pontot én szereztem. A medencés versenyeken az utóbbi időben elég jól szerepeltem, a tavalyi vajdasági bajnokságon első és egy második helyezésem volt. Az országos versenyeken sokkal erősebb vetélytársakkal küzdünk meg, éppen ma volt Belgrádban az iskolai országos bajnokság, ahol 50 méteres delfinúszásban első helyezést értem el.

■ **Ki a példaképed?**

– Risztov Éva hódmezővásárhelyi úszónő. Ő már nem úszik, de láttam rajta, milyen törekvő, tőle tanultam, hogy küzdeni kell, hogy elérjük céljainkat. Ő is megküzdött, olimpiai aranyérmes lett.

■ **Terveid?**

– A legközelebbi céloom kijutni a nyáron Párizsba, az ifjúsági nyílt vízi Európa-bajnokságra.

■ **Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?**

– Minél többen tanuljanak meg úszni. Úszszanak sokat, mert jót tesz az egészségnek! Nemcsak egészséges, hanem alakformáló sport is. Egészséges, mert minden izmot megmozgat. Szórakoztató is. Meg jó érzés elsőnek lenni! A dobogó legfelsőbb fokán állni elmondhatatlan érzés.

■ **Lassan pályát kell választani.**

– Az úszást szeretném folytatni az általános iskola után, valószínű, sporttal kapcsolatos középiskolába fogok iratkozni.

Gratulálunk a sok szép eredményhez, s kívánjuk, váljon valóra Réka álma!

Koncz Erzsébet

A kanadai elismeréssel

KÁRPÁT-MEDENCEI DIÁKOK MŰVÉSZETI TALÁLKOZÓJA

A Kárpát-medencei Diákok Művészeti Találkozója egy, az egész Kárpát-medencére kiterjedő rendezvény, általános és középiskolások részére. Célja, hogy felfedezze és kellő szakértelemmel támogassa a fiatal tehetségeket. A KDMT négy művészeti ágra terjed ki és azokon belül több kategóriát határoz meg. A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete kiemelt hangsúlyt fektet a tehetségek gondozására és fejlesztésére. Fontosnak tartja, hogy a tanulók nemzetközi szinten megismerjék egymást és egymás munkáit, hogy a tapasztalatcsere és a kellő szakmai segítség ihlessze őket további alkotásukban.

A Kárpát-medencei Diákok Művészeti Találkozója az alábbi négy művészeti ágban várja a pályaműveket KEZDÉS tematikában. A pályaműnek bármilyen tartalmi vagy érintőleges formában foglalkoznia kell a „kezdés” témájával. A találkozó első köre online formában zajlik, erre 2021. április 20-áig várják a jelentkezőket. A találkozó gálaműsora pedig a járványügyi helyzet további alakulásának függvényében valósul meg 2021. május 15-én, amelyen a nyertes pályaművek kerülnek bemutatásra.

Bővebb információ: <https://www.vmpe.org.rs/kdmt/>

XIV. VAJDASÁGI DIÁK MENEDZSMENT BAJNOKSÁG

Az üzleti világban való érvényesülésre, a szakmai ismeretek elsajátítására, egy vállalat létrehozására és menedzselésére való felkészülést nem lehet túl korán elkezdni. Az üzleti tervezés az egyik legnagyobb kihívás amellyel a vállalkozó szembesül. Nehéz feladat, hiszen a jövőbe kell tekinteni, hogy egy hosszú távon működőképes és nyereséges vállalkozás létrejöhessen.

A középiskolás diákoknak szóló versenyen a tanulók egy képzeletbeli vállalat menedzserének szerepét töltik be, ennek a vállalatnak az üzleti tervét kell elkészíteni.

A diákok önállóan vagy párban jelentkezhetnek, mentor segítségét is igénybe vehetik.

A legjobbak meghívást kapnak a verseny második fordulójára, a szóbeli döntőre, ahol rangos szakbizottság értékeli a munkákat.

Mindegyik résztvevő oklevelet kap, és könyvjutalomban részesül, a legsikeresebbeknek értékes ajándék jár.

A versenyhez kapcsolódó információk, segédanyagok és szakmai jellegű írások megtalálhatók a www.fokusz.info honlapon.

Az üzleti tervet, a jelentkező diákok adataival együtt, 2021. április 26-áig kell elküldeni e-mailben: menedzsment.bajnoksag@gmail.com.

A verseny szervezője a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, támogató az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Fő szervező: Dr. Muhi B. Béla, egyetemi tanár.

TANOM

Fejlesztő programok

Tanítók és más oktatási szakemberek Oktató-nevelő Munkája

A távoktatás tapasztalatai

Előadó: Vicsek Annamária

A Szerb Köztársaság Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztériumának államtitkára

Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete
Újvidék, Bogdana Šuputa 16.

2021. április 24. (szombat) 10:00 óra

A programot élőben is közvetítjük a VMPE Facebook oldalán

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Hetvenöt évesen, elevenen

IX. rész

Kedvenc újságod 75. születésnapja alkalmából hétről hétre átlapozzuk a régebbi Jó Pajtás hasábjait. Izgalmas időutazásra invitálunk titeket is! Kukkants bele összeállításunkba, ha kíváncsi vagy, régebben miről adott hírt a Jó Pajtás.

Kati a Mini-Dior

KATI A MINI-DIOR

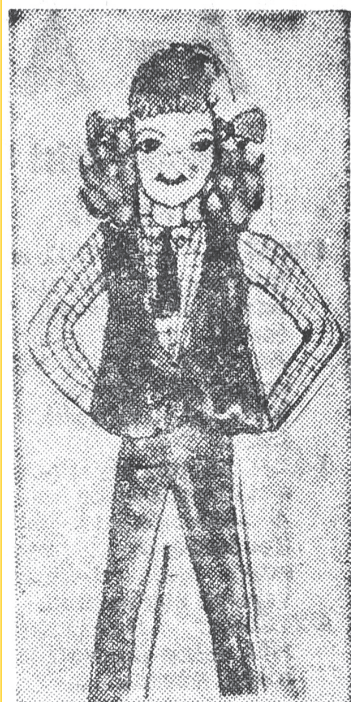

Mini-Dior nem Párizsban él és nem tervez méregdrága, extravagáns ruhákat. Mini-Dior egy újvidéki toronyház tizedik emeletén lakik. Kati – Katarina Lazukić 9 éves. A Đorđe Natošević iskola harmadik osztályába jár. Hogyan lett Katiból divattervező?

A belgrádi Bazar című divatlap *Az álmok pályázata* címmel pályázatot hirdetett, amelyen kizárólag gyermekek vehetnek részt.

Kati kilenc ruhamodellt küldött a pályázatra, és díjat nyert! Rajza szerint megvarrták a piros posztónadrágot, hozzá az aranygombos mellényt, a kék kockás blúzt és a nyakkendőt. Ugyanolyan, mint

ahogyan lerajzolta. Örült is Kati nagyon saját művének, éjjel-nappal csak abban járt. Hát nem is csoda, hogy bepiszkolódott. Mikor náluk jártam éppen a tisztítóba vitték a csodamodellt.

Íme a modell

Kati hajasbabái is kegyvesztetten ülnek a sarokban.

– Most sokkal érdekesebbek a papírbabák – mondja Kati. – Mindennap legalább tíz ruhát lehet nekik „varrni” papír, festék és olló segítségével.

Egy nagy cipős doboz telis-tele van papírbabákkal és ruhákkal. Mind Kati tervezte. Köztük legtöbbször az estélyi ruha! De van ott bunda, bikini és ápolónők részére tervezett egyenruha is. Habár Katinak nagyon tetszik a saját tervezte ajándékmodell, elárulta, hogy mégis jobban szeretett volna egy estélyi ruhát. Hogy miért? Barátnőivel mindig Tündér Ilonát és Hófehérkét játszanak, s azt jól tudjátok, hogy ezek a kedves mesealakok hosszú ruhát viseltek... Kati titokban azt reméli, hogy ő lesz a legfiatalabb jügoszláv divattervező.

Krábesz Gréta
1969. március 13.

Murphológia

A MURPHY-TÖRVÉNY

Ami el tud romlani, az el is romlik.

Folyományok:

Semmi sem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik.

Minden több időt vesz igénybe, mint gondolnád.

Ha többféle dolog is elromolhat, biztos, hogy az romlik el közülük, amelyik a legnagyobb kárt okozza.

Ha rájöttél, hogy egy művelet négyféle módon mondhat csődöt, s mindegyiket kivéded, menten fellép az ötödik.

Külső hatások híján a dolgok rosszabbodnak.

Ha végre nekilátsz valaminek, előbb még valami mást kell csinálnod.

Minden megoldás új problémákat kölykezik.

Semmit sem lehet a kétbalkezesek ellen bebiztosítani, mert a kétbalkezesek rendkívül találékonyak.

A természet mindig a rejtett hibák pártján áll.

1996. február 15.

Így is tanulhatsz illemet

Mit nem illik csinálni L-lel?

Lábat az asztalra tenni. Azt mondják, pihentető, mégsem az öregek, hanem a fiatalok szokása. Afféle majmolás. A filmvásznon így elmélkedik a nagy detektív, így mutatja ki főlnyét a gaz bandita, a székhez kötözött, felpeckelt szájú áldozattal szemben.

Lábat piszkálni. Akkor sem való, ha magában van az ember, hát még akkor, ha mondjuk strandon, sok meztelen lábú között tesszük. Undorító, undort kelt.

Leinteni. Az szokott másokat, aki mindent, mindig, mindenkinél jobban tud. Belefojtja a szót az emberekbe, és elfojtja a jó kezdeményezéseket.

Leselkedni. Nemcsak a kulcslyukon át lehet. Leselkedik az is, aki beolvas a levelekbe, amelyek nem neki szólnak. Még hagyján, ha csak kíváncsiságból teszi.

Locsogni. Vagyis unalmasan és bőbeszédűen fecsegni. Tapintatlanság azokkal szemben, akiknek nincs ráérő idejük.

1996. április 4.

Jusztika igazsága

Egy igazi csapat tagjaként

Másnap már nem jelentem meg a „rég” csapatom edzésén. Átiratkoztam egy másik klubba, oda, ahol most is játszom. Már több mint másfél éve, hogy otthagytam a régi csapatomat. Az új csapatomban nem csúfol senki. Szeretek edzésekre járni, és csak ritkán érzem kiközösítve magam. Azt azért ugyanis nem mondhatom, hogy soha. Vannak még olyan pillanatok, amikor elfog az érzés, hogy engem nem szeretnek, nem vagyok idevaló. Anya szerint ezen felesleges idegeskednem, mert úgy sem érhetem el, hogy mindenkinek megfeleljek. Talán igaza van. Azért általában jól érzem magam az edzéseken. Olyan csapattársak vesznek körül, akik soha nem kiközösítettek ki azért, mert magyar vagyok, akikkel egyre bátrabban beszélgetek, akik észreveszik, ha valami bajom van, és megpróbálnak segíteni. Az, hogy néha mégis úgy érzem, nem tartozom ide, nem fogadtak el igazán soha, csak ritkán eszembe villanó gondolatok. Valószínűleg a még mindig gyakran jelentkező önbizalomhiányomból és visszahúzódó, bizonytalan természetemből eredő aggodalmak, mert igazából nem sok okom lehet panaszra. Az ütések igazi technikáit, a megfelelő felállást és elhelyezkedést a pályán, mind itt tanultam meg. Ebben a csapatban mindig érzem/érezem, hogy odafigyelnek rám, foglalkoznak velem,

és itt eddig még egy olyan emberrel sem találkoztam, aki az utálatos edzőre emlékeztetne. Na, igen, a mostani csapatom edzője egy elég érdekes személyiség. Natašának hívják. Fiatal, szőke hajú nő. Sportegyetemet fejezett, az év tanulója volt. Nagyon szeretem mint edzőt, és örökké hálás leszek neki, amiért megtanított rendszeren röplabdázni, amiért foglalkozott velem, amiért soha nem tett szemrehányást, ha nem értettem valamit, amit szerbül mondtak. Anya szerint az edző érdeme az is, hogy milyen a csapatszellem, a gyerekek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Valószínűleg igaza van, mert a régi klubomban, ahol mindig csúfoltak és kiközösítettek, az edző is nagyon utálatos volt. A mostani csapatomban viszont mindannyian elfogadjuk egymást, ha valaki gyenge játékos, nincs félreállítva, mindenki kap lehetőséget a pályán. Persze lehetetlen olyan csapatot létrehozni, ahol mindenki teljesen egyenlő. A röplabdában is van egy első felállítás és vannak a cserék. Nem lehet mindenki a legjobb. Kell lennie egy rendnek, mert különben szétesik minden. A mostani csapatomban, a saját korosztályomban az egyik legjobb játékos vagyok. Az első felállításban játszom, és pár hónapja az ifjúsági csapattal, vagyis a középiskolásokkal is elkezdem edzeni. Talán sokan, ha ilyen helyzetbe kerülnek, beképzeltnek lesznek, elkezdik

lenézni a náluk gyengébb játékosokat. Velem azonban ez még nem történt meg, és valószínűleg, nem is fog. Tudjátok miért? Mert soha nem fogom elfelejteni, milyen rosszul éreztem magam az előző klubomban, mikor gyenge játékosnak tartottak, csúfoltak, kinevettek, lenéztek. Nem fogok senkivel sem úgy bánni, mint a régi csapattársaim velem. Lehet, hogy ezt nem jól teszem. Az életben sokszor nem azok az emberek érik el a legtöbbet, akik becsületesek, akik segítenek másokon. Például sokszor az edzőre is szoktam ezért haragudni. Szinte soha nem veszi észre, hogy én csinálom a legbecsületesebben az erősítő gyakorlatokat, mindig másokat szokott megdicsérni. Mindössze azért, mert én nem akarok a középpontban lenni, csak hallgatok és elvégzem a dolgom. Persze nem azért csinálom rendszeren, hogy ő megdicsérjen érte, de akkor is... Néha jól esne, ha gyakrabban észrevenné, hogy mennyire igyekszem. Jaj, barátaim, ebbe az egyetlen rövid történetbe nem tudtam belesűríteni nektek minden érzésemet, ami az új, igazi csapatomhoz köt. Röviden a végére annyit, hogy bár néha itt is érnek sérelmek, mégiscsak azt tudom mondani, hogy a mostani csapatom egy igazi csapat. Összetartunk, elfogadjuk egymást, és ez a legfontosabb. Boldog vagyok és hálás, hogy egy ilyen csapat tagja lehetek.

A Diákalkotók V. Nemzetközi Grafikai Biennáléján, amit Baján hirdettek meg, a szabadkai EmArt Képzőművészeti Műhely növendékei közül Nastja Jozic és Aleksa Mrdjanov különdíjban részesült

Az én legboldogabb napom

Három évvel ezelőtt nagyon vágytam egy lóra.

Apukámmal nézegettük, hogy melyik legyen. Egyet megláttam az interneten, ami megtetszett, neki mindene tarka, meg a szeme sem egyforma színű. Megvettük, és aznap simogattam, hogy megszokjon. Úgy hívják, hogy Marcsa, de mi Marcsinak becézzük. A nevét még a régi gazdája adta neki. Bevezettem a helyére és egész nap vele foglalkoztam. Etettem almával, répával és kockacukorral. Gyorsan összebarátkoztunk. Egy hét után már lovagoltam rajta.

Azóta is egyik kedvenc időtöltésem a Marcsival való foglalkozás.

Faragó Petra, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én legboldogabb napom

Óvodás koromban már alig vártam, hogy elkezdjem az iskolát. Reggel esett az eső, de jól indult az első napom.

Egy kék labda volt az új iskolatászkámban. Belepakoltam a könyveimet, füzetemeimet és a tolltartómat. Kicsit féltem, de örültem is az új élményeknek. Mivel az iskola messze van a házunktól, ezért autóval mentünk. Amikor odaértem, láttam, hogy a tanterem szép tágas, és egy nagy tábla lóg a falon. Hasonló volt, mint az óvodában, csak most több asztal és szék állt előttem. Az volt az érdekes, hogy sok ismerős arcot láttam, Alinát, Kincsőt, Dorinát, Valentint és Doriánt. A többiek ismeretlenek voltak, de gyorsan összebarátkoztam velük. Ezen a napom a tanító néni elmondta a fontosabb tudnivalókat, bemutatkoztunk és játszottunk talalós kérdés játékokat.

Ez volt az én legemlékezetesebb napom az iskolában.

Hajdzser Adrián, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én legboldogabb napom

Ez az esemény tavaly télen történt.

Az egyik barátommal, Leventével és az ő szüleivel elmentünk a Fruška gorára. Izgatottan vártam, hogy induljunk. Útközben sokat beszélgettünk és találgattuk, lesz-e hó. Amikor odaértünk, szomorúan láttuk, hogy a szánkózásból nem lesz semmi, de mi azért jól éreztük magunkat. Sétáltunk. Utunk során sok tűlevelű és lombhullató fát láttunk. Találkoztunk más kirándulókkal is. Versenyeztünk, hogy melyikünk ér előbb fel a dombra és vissza.

– Hurrá, Levente, fussál!

– Mindent bele, Koppány! – hangoskodtunk.

Később egy padon megpihentünk, uzsonnáztunk, majd elmentünk a Péterváradra várba. Ott láttunk igazi lőrészeket, ami nagyon tetszett.

Mire hazaértem, eléggé kifáradtam, de azért boldogan emlékeztem vissza a történetekre.

Matkovity Koppány, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az óriás nyúl

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nyúlcsalád. Ebben a családban volt öt nyulacska. Az öt közül az egyik sokkal nagyobb volt, mint a többi, és elnevezték óriás nyúlknak.

– Hogy nőhetett ilyen nagyra ez a nyúl? – csodálkozott a nyúl mama.

– Nem baj – mondta az apanyúl – legalább erős lesz, és nem lesz gyáva.

Mindennap kimentek a mezőre játszani. Ugri, Füles, Foltos, Picur és az óriás nyúl, Futi. Mindig az óriás nyúl körül játszottak, mert akkor nem féltek semmitől. Egyszer egy bokor mellett játszadoztak, amikor egy tyúkocska nagy kotkodácsolással kiszaladt a bokorból. A négy kis nyúl megijedt és az óriás is.

– Te is megijedtél? – kérdezték a testvérei az óriás nyúltól.

– Hát igen, én is gyáva nyúl vagyok.

A tyúkanyó pont öt tojást hagyott a bokor alatt. Örvendeztek a nyulak, egy-egy tojás jut mindegyiküknek. Már el is akarták vinni, mikor megszólaltak a tojások:

– Csip-csip.

Megijedtek és elejtették a tojásokat. Egyszer csak pici csibék bújtak elő a tojásból. Mind az öten megőrültek, és hazavitték a kiscsibéket. A nyusziházban a nyúl mama és a nyúl papa megőrült a kiscsibéknek.

– Ezt biztos az óriás nyúl, Futi találta nektek.

– Nem, nem együtt találtuk. Hiába, nagy ő, de ő is olyan gyáva, mint mi.

Ahmetagic Hana, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tulipános szekrény

Horváth Bálint, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A nyúl és a teknős

(A mese elmondása a teknős,
illetve a nyúl szemszögéből)

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szép sűrű erdő. Nyuszi szomszédom mindennap azzal kérkedett, hogy ő milyen gyors. Egyik nap futóversenyt rendeztünk. Úgy gondoltam, bebizonyítom, hogy nem csak ő a gyors.

A nyúl elaludt, így előnyre tettem szert. Már fent járt a nap, mikor Nyuszi jól megéhezett. Evett egy kis káposztát és újra lepihent. El is aludt.

Bizony nagyot nézett, mikor célba értem előtte.

Az unokáimnak sokszor elmesélem ezt a történetet.

Kecskés Benedek

Tudátok-e, hogy fiatal teknőc koromban mit éltem át?
Elmesélem.

Futásban versenyeztem egy dicsekvő nyúllal. Gondoltam, ha kitarító leszek, le is győzhetem. Lassan elindultam a cél felé. A nyúl biztos volt abban, hogy legyőz. A verseny közben lefeküdt egy fa mellé. Én meg csak mentem, mendegéltem, hátranéztem, s megint mentem tovább a cél felé.

A kirtartásom győzött, mert a dicsekvő nyúl elaludt, s nem ért utol.

Ahmetagić Hana

Én egy nyúl vagyok, aki a világon a leggyorsabban tud futni. Mindennap gúnyolódtam a teknőssel. Nagyon vicces volt.

Egyik nap a teknősbéka visszabeszélt. Azt mondta, hogy egyszer valaki biztos meg fog előzni. Én persze csak nevettem és hogy megijedjen, kihívtam egy versenyre. Meglepetésemre elfogadta a kihívást. Másnap kimentem versenyre. Nagyon korán keltem, ezért szundítottam egyet. Biztos voltam benne, hogy így is én fogok győzni. Nagyon rossz álmom volt, rögtön felkeltem. Láttam, hogy a teknős csak néhány métert tett meg. Megpillantottam azokat a szép zöld káposztafejeket. Nagyon fájt rá a fogam. El is mentem megköstolni. Mikor tele lett a hasam, megnéztem, hol tart a teknős. Láttam, hogy a pálya felénél van. Lepihentem egy fa árnyékába. Elszunnyadtam. Azt álmodtam, hogy megnyertem a versenyt. Mikor fölbredtem láttam, hogy a teknős már csak két lépésre van a céltől. Tiszta erőből futni

kezdtem. Nem voltam elég gyors, a teknős a szemem előtt ért be a célba. Ezután a teknős ezt mondta:

– Egyszer az is célba ér, aki lassan jár.

A verseny miatt nagyon mérges lettem, de sokat tanultam a teknőstől.

Varga Polyák Boglárka

3. osztály, Szabadka, J. J. Zmaj iskola

A barátom

A barátom neve Szalai Áron.

Barna a szeme és rövid a haja. Alacsony és mosolygós. Okos, mert jól tanul. Segítőképz, mert segít mindenkinek. Jólelkű, mert jó másokkal. Nem piszkál senkit. Sokat beszélgetünk. Mindig barátkozik velem.

Ő a legjobb barátom.

Papp Edvin, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Padtársam

Az én padtársamat Nikinek hívják.

Niki magas, sötétbarna a haja és kék a szeme. Nagyon jó vele játszani. Szeret nagyon biciklizni és fogócskázni. Nagyon kedves, mert a múltkor is leejtettem a könyveimet és segített felszedni. Okos, mert a matekórán sokszor jelentkezik.

Én nagyon kedvesnek tartom.

Menyhárt Orsolya, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

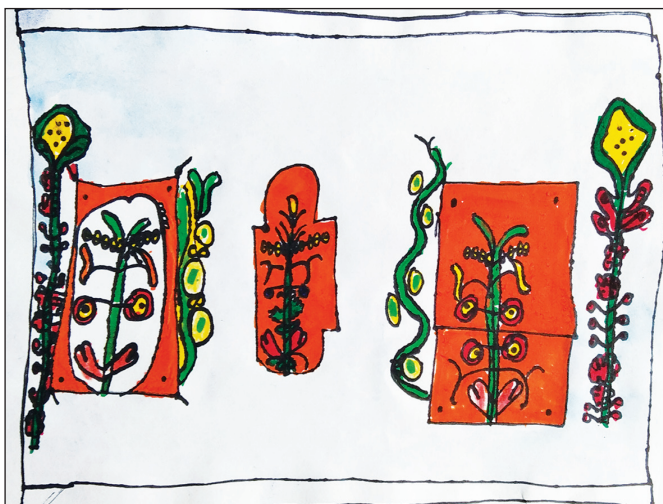
A padtársam

Az én padtársamat Lolának hívják.

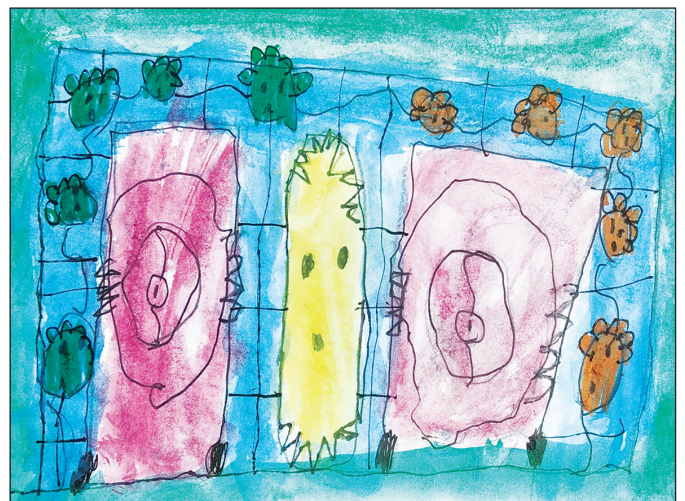
Ő sokkal magasabb nálam. Mindig szépen öltözködik. Barna a szeme. Szőkés-barnás a haja. Nagyon jól szertornázik. Lola nagyon kedves, mert mindig segít az angolban. Jóságos, mert mindig megvár, hogy felöltözzek. Ő mindig nagyon boldog, mikor ötöst kap. Kedvenc étele a hamburger. Nagyon barátságos, mert sok barátja van. Lola nagyon jólelkű, mert mindig rajzol valami szépet nekem. Mindig felvidít, ha rossz a kedvem.

Nagyon szeretem Lolát.

Bordjoski Maja, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Tulipános láda – képeslap
Losonc Bence, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tulipános láda – képeslap
Reményi Milán, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Pörgettyűk

A játékpörgettyűnek és a csúcstechnikai berendezésekben működő precíziós pörgettyűnek is a pörgő kerék az alapja. Ilyen csúcstechnikai berendezés például a pörgettyűs tájoló és a hajók stabilizálórendszerében használatos mozgásérzékelő.

A gyorsan pörgő keréknek két nevezetes tulajdonsága van: ha olyan erő hat rá, amely kibillentené helyzetéből a tengelyét, a kerék kitér az erő elől, forgástengelye körözni kezd az erőre merőleges irányba.

Erőhatások

Azért nem esünk le például a mozgó kerékpárról, mert a forgó kerekek „nem hagyják” magukat kibillentené a helyzetükből. Az álló kerékpárt már igen kis erővel is fel lehet borítani, a mozgó kerékpár viszont meglehetősen stabil.

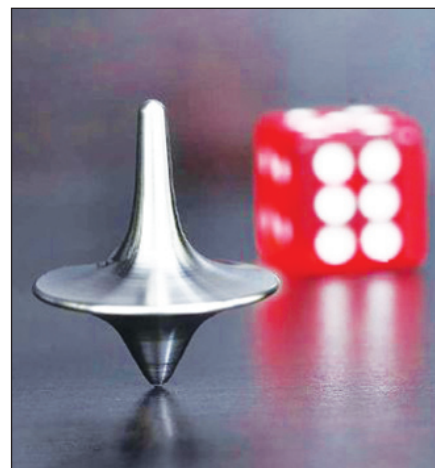
Ha a kerékpáros például egy kicsit balra dől, a kerékpár ellenáll a kerekek forgástengelyére emiatt ható függőleges irányú erőnek, s nem borul fel, hanem csak kissé megdől. A kerekek pedig balra próbálnak eltérni a maguk függőleges tengelyétől. Csakhogy a hátsó kerék nem mozdulhat el szabadon, ezért csavaró erővel hat a vázra; az első viszont szabadon elfordulhat a kormány csaknem függőleges tengelye körül, s ezért balra kitér. Ez az oka annak, hogy a kerékpáros enyhe oldalra dőléssel is kerékpározhatja a kerékpárját.

Játékpörgettyű

A játékpörgettyűt egy viszonylag nagy tömegű kerék alkotja, ennek a forgástengelye egy gyűrűbe van fogva, a gyűrű pedig a kerék peremét óvó másik gyűrűbe. A kerék forgástengelyére hosszú zsinegdarab van feltekercselve, s ha

azt hirtelen meghúzzák, a kerék pörögni kezd. Az egész pörgettyűt a tengelye legömbölyített végével akár egy hegyes állvány (például egy Eiffel-torony-modell) csúcsára is helyezhetjük, ott is kiegyensúlyozva forog.

Megmarad ebben a függőleges tengelyű helyzetben, s ebből jól látható, hogy a forgás mennyire stabilá teszi. Még érdekesebb a dolog, ha nem függőleges a forgástengelye, hanem vízszintes. Ilyenkor sem bukik fel, hanem mintegy dacolva a nehézkedéssel, az egyik tengelyvégre támaszkodva felegyenesedik: a szabad végére ható – lefelé mutató – nehézségi erő körbeforgatja a tengelyt a vízszintes síkra támaszkodó tengelyvég körül. Ez a sajátos mozgás a precesszió. (A tudás fája)

Szelfit küldött a Curiosity Mars-járó

A Curiosity 2021. március elején kezdett el megközelíteni egy látványos kőformációt, a Mont Mercout – számol be a NASA. A szikla nevét egy franciaországi hegy után kapta. Bár a marsi Mont Mercou csupán 6 méter magas, így is felkeltette a kutatók figyelmét, hiszen kiemelkedik a tájból, és jellegzetes üledékrétegek alkotják.

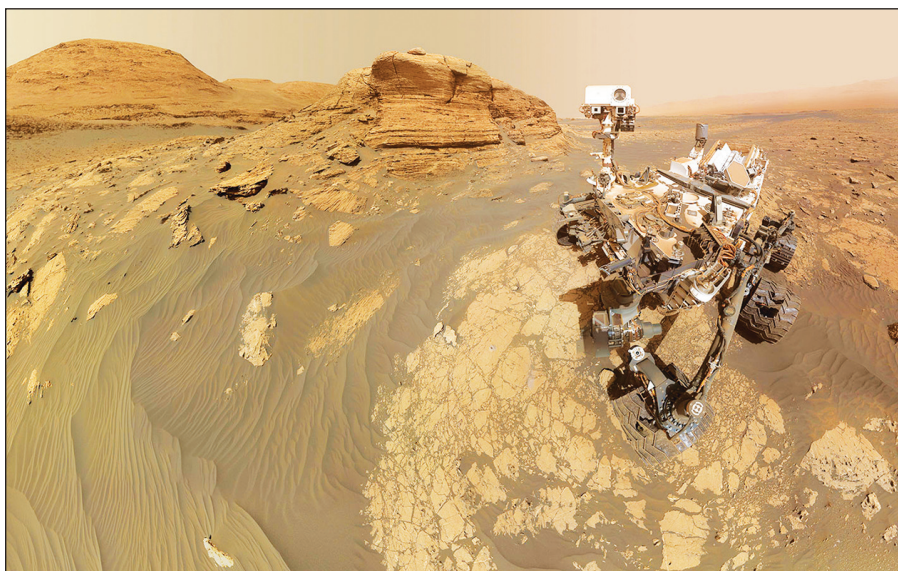
A Curiosity a szikla mellett elhaladva többször is megörökítette saját magát a formációval, felvételeiből pedig panorámaképek is készültek.

A szelfin a Mars-járó előtt egy apró lyuk látható, amelyből a robot nemrég mintát gyűjtött. A helyi anyagokat elemezve a szakértők többet kideríthetnek a régió múltjáról. A térség az 5 kilométer magas Mount Sharp előtt terül el, amelyhez a Curiosity 2014 óta közeledik.

A franciaországi Mont Mercou az ország délkeleti részén található Nontronnál húzódik. A misszió csapata gyakran ad a marsi formációknak Nontronhoz köthető beceneveket, mivel a Mars körül keringő szondák nontronitot mutatnak ki a területen. A nontronit egy agyagásvány, amely gyakori a francia település közelében.

A szelfi 60 kép kombinálásával készült, a fotókat a Curiosity március 26-án készítette. A robot segítségével panorámafelvételeket is létrehozta, az ezekhez használt képek

március 4-én a sziklától 40 méterre készültek. A hasonló fotók segíthetnek a helyi táj pontosabb 3D-modelljének létrehozásában. (Szimpatika)

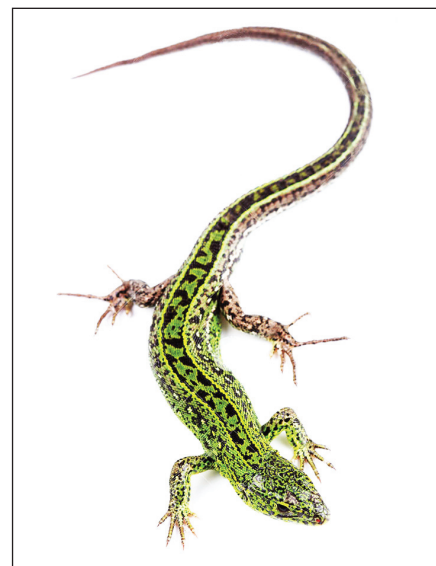

Fürge gyík

Lacerta agilis

Rend: pikkelyes hüllők rendje (Squamata) – Gyíkok alrendje (Sauria)

Család: Nyakörvösgyíkfélék családja (Lacertidae)

Elterjedés

Igen elterjedt, egész Európában megtalálható, kivéve a mediterrán régiót, Írországot és Skandinávia északi területeit. Ázsiában egészen a Bajkál-tóig honos.

Élőhely

Meglehetősen változatos biotópokat hódított meg. A sík- és dombvidéki gyepeken, kaszálókon, legelőkön, szántók széleiben, alföldi erdőkben is otthon van. Különösen kedveli a magasfűvű, nedves, helyenként mocsaras réteket, vasúti töltéseket, füves árokpartokat.

Életmód

Március végén bújik elő téli rejtekeiből, majd május elején megtörténik a párzás. Ebben az időszakban a hímek többnyire ártalmatlan, de heves harcot vívnak egymással, aminek esetenként egy-egy elvesztett fark az eredménye. Öt-hat hét múlva a nőstény 5–12 puha héjú tojást rak kövek, avar alá, melyeket földdel takar be. A kis gyíkok július végén, illetve augusztus első felében bújnak ki és azonnal önálló életet kezdenek. Az, hogy a fiatalok mennyi idő alatt kelnek ki a tojásból, az erősen függ az azokat őrző talaj hőmérsékletétől. Kétéves korukra válnak ivaréretté. A fürge gyík az éjszakát védett helyen tölti: lyukban, kő vagy farönk alatt. Reggel már korán előbújik, még akkor is, ha a fű erősen harmatos, sőt azt gyakran nyalogatja. Egész nap aktív, de kerüli a tűző napot. Az időjárástól függően általában október első felében húzódik téli álmra, lyukakba, farönkök alá, kövek közé, fagymentes helyekre. A fiatalok később vonulnak el telelni. Táplálékát különböző bogarak, lepkék, sáskák, tücskök pókok stb. teszik ki. Nevével ellentétben kevésbé gyors és fürge, mint más gyíkfajunk, pl. lényegesen lassabban mozog, mint a zöld gyík.

Teste zömök, feje rövid, széles és magas. Maximális hossza 20–23 cm. Farka a testéhez képest viszonylag hosszú; feltűnő, hogy a tövében enyhén lapított. Végtagjai vastagok és rövidek. A két nem hátoldalának alapszíne lényegében megegyezik egymással szürkésbarna vagy barnásszürke. Egyes területeken a hát közepén világosabb vagy sötétebb, egybefüggő, rozsdavörös sáv húzódik. A háton közepén sötétbarna vagy barnás fekete, foltokra szakadozott hátsík látható, melyen piszkos-

fehér foltok és csíkok vannak. Az oldalak és a végtagok alapszíne más a hímnél és a nősténynél. Míg utóbbi oldalának a színe megegyezik a hát színével, addig a hímnél ez sárgás vagy fűzöld. Párzási időben a hímek hátán a gerincvonal mentén zöld sáv látható. A has sárgászöld, feketén pettyezett. A fiatalok alapszíne sárgásbarna és a hát közepén sötétebb hátsík húzódik, melyben sötétbarna foltok sorakoznak, bennük fehéres foltokkal. Hasoldaluk halványsárga, esetenként halvány kék.

Virító Pál

(Székely népmese)

III. rész

Felkészültek hát másnap, a király befogatott hat lovat egy hintó elibe, s abba beleült Virító Pál feleségestül. A király egy század katonát is rendelt melléjük bátorság okáért. Elbúcsúztak egymástól s elindultak. A róka mindenütt elől ment, s ahogy megy, elér egy nagy tehéncsordát s megkérdi:

– Pásztor, kié ez a tehéncsorda?

A pásztor azt feleli neki:

– Ez a vasfogú bábáé, mi bajod vele?

– Az a bajom, ördögadta – azt mondja a róka –, hogy itt hátul jön egy sereg katona s utánuk egy hatlovas hintó. Amikor azok ide érkeznek, megkérdezik, kié ez a tehéncsorda, ha te azt találod mondani, hogy a vasfogú bábáé, a katonák mindjárt fejedet veszik, de ha azt feleled, hogy a Virító Pál önegyságáé, meghagyják életedet.

– De már én inkább azt mondom, amit te mondasz, mintsem elveszítsem a fejemet.

Megérkezik a hintó, kihajol az új asszony az ablakon, s kérdi a pásztortól:

– Kié ez a tehéncsorda?

– Ez a Virító Pál önegyságáé – feleli a pásztor.

– Jól van – mondja az asszony –, ezután én leszek a ti asszonyotok, viseljete jó gondot a marhákra, nehogy kár essék bennük – s egy csomó aranyat nyomott a pásztor markába.

A róka ezalatt elér egy ökör csordát s kérdi:

– Kié ez az ökör csorda, pásztor?

Feleli neki a pásztor:

– Ez a vasfogú bábáé, mi bajod vele?

– Az a bajom – mondja a róka –, hogy itt hátul jön egy hintó s egy sereg katona. Mikor azok ide érkeznek, azt kérdi valaki a hintóból, kié ez az ökör csorda. Ha te azt feleled, hogy a vasfogú bábáé, mindjárt fejedet veszik a katonák, ha pedig azt mondd, hogy Virító Pál önegyságáé, meghagyják életedet, még meg is ajándékoznak.

– Inkább hát azt mondom, mintsem a fejem elveszen – mondja rá a pásztor.

Megérkezik a hintó, s kérdi az új asszonyt:

– Kié ez az ökör csorda, pásztor?

– Ez a Virító Pál önegyságáé – feleli a pásztor.

– Jól van – azt mondja az asszony –, ezután én leszek a ti asszonyotok. Jól vigyázzatok, nehogy a farkas kárt tegyen a marhában – egy csomó pénzt nyomott a pásztor markába, s avval továbbhalad a hintó.

A róka harmadszor elér egy nagy ménescsordát, s kérdi a pásztortól:

– Kié ez a ménescsorda, te pásztor?

Azt mondja a pásztor:

– Ez a vasfogú bábáé, mi bajod vele?

– Az a bajom, ördögadta, hogy tova nem messze jön errefelé egy sereg lovas katona, utánuk egy hatlovas hintó. Valaki azt kérdi tőled abból a hintóból, kié ez a ménescsorda. Ha te azt találod felelni, hogy a vasfogú bábáé, azok a katonák mindjárt fejedet veszik. Ha pedig azt mondd, hogy a Virító Pál önegyságáé, az életed is megmarad, s még szép ajándékot is kapsz mellette.

– De biz én inkább azt mondom, ahogy mondtad – feleli a pásztor –, mintsem elveszítsem a fejemet.

Csakhamar odaérkezik a hintó, s kérdi a Virító Pál felesége a pásztortól:

– Kié ez a csorda, ménescsorda?

– Ez a Virító Pál önegyságáé – mondja a pásztor.

– Jól van, jól – azt mondja az asszony –, ezután én leszek a ti asszonyotok, vigyázzatok, nehogy a tolvajok ellopjanak vagy egy lovat a ménescsordából – s egy csomó aranyat ad a pásztornak.

Mentek már mind tovább s tovább.

(Folytatjuk)

Tove Jansson

Muminbocs és az üstökös

(Részlet)

Első fejezet

Azon a reggelen, mikor Muminpapa végzett a patak fölött átívelő hív megácsolásával, a kis Motyó különös dolgot fedezett fel. Egy ismeretlen és rejtélyes ösvényt. Az út a lombok árnyékába vezetett. Motyó ámulva lépdelt az erdő zöld homályában:

– Húha! Ezt el kell mesélnem Muminbocsnak – motyogta magában. Együtt kell kifürkészünk, hova vezet a rejtektút. Egyedül úgysem merném – tette hozzá beismerőleg. Azzal elővette a kisbicskáját, és hatalmas cikornyás vésett az egyik fenyő törzsébe, hogy később könnyebben rátaláljanak az ösvényre.

– Nagyot nézd majd Muminbocs – gondolta büszkén, miközben vidáman szökdécselt hazafelé.

A muminok csak néhány hete ébredtek fel téli álmukból. A völgy telis-tele volt virgonc kis csodabogarakkal, manókkal, csip-csup jószágokkal és virágba borult fákkal. A hegyekből szűk medrben kristálytisza patak vágatott el a muminlak kékre festett falai mellett, hogy távoli tájak felé vegye útját. Hogy miért nem jó neki itt, az bizony sehogy sem fért a völgylakók fejébe.

– A folyók és az ösvények varázslatosak – töprengett Motyó. – Ahogy figyel az ember, mint kanyarognak el útkukra, megtelik a szíve nyugtalan sóvárgással. Ellenállhatatlan vágy keríti hatalmába, hogy velük tartson felfedezni, hova vezetnek.

Mikor Motyó hazaért, Muminbocs éppen a hinta felszerelésével foglalatzkodott.

– Hm. Egy új ösvény – hümmögte Muminbocs. – Remek. Azonnal indulunk. Mennyire tűnik veszélyesnek?

– Ó, borzalmasan veszélyes! – sipította Motyó. És teljesen egyedül fedeztem fel – tette hozzá.

– Valami elemóziást is magunkkal kell vinni. Mert ugye sosem lehet tudni, milyen hosszú lesz az út – Muminbocs az almafához lépett, és az alatta elterülő pázsitot vizslatta. Ám aznap alig

pár gyümölcs hullott le az ágakról, így Muminbocs kissé megrázta a fát. Hamarosan körös-körül potyogtak az apró piros és sárga almák.

– Te hozod az élelmet – fontoskodott Motyó.

– Nekem ugyanis az utat kell mutatnom – annyira izgatott volt, hogy még az orra hegye is belesápadt.

A hegyoldalból letekintettek a völgybe. Az otthonuk apró pontnak tűnt, a folyó csak egy fénylő zöld szalagnak. A hinta pedig innen fentről egyáltalán nem látszott.

– Ennyire távol még sosem voltunk hazulról – jelentette ki ünnepélyesen Muminbocs.

Motyó a fák közt bóklászott, hogy megtalálja a jelet.

Szimatolt, a nap állását vizsgálta, az égtájakat kémlelte – azaz pont úgy viselkedett, mint egy szakavatott túravezető.

– Itt van a jeled – szólalt meg Muminbocs, a mancsával egy fenyőtörzsre bökkve.

– Nem! Ott van! Kiáltotta Motyó egy másik fára mutatva, melyen szintén hatalmas jel díszelgett. Ebben a pillanatban egy harmadik jelet is megpillantottak, amely azonban egészen magasan, egy méterre a földtől ékeskedett egy másik fa törzsén.

– Ez lehetetlen, – motyogott Motyó – nem vagyok ennyire magas.

(...)

– Hideg van – jegyezte meg – Emlékszel, amikor a hattivatikkal vitorláztunk? Egyenesen a forgószelebe? Én pedig tengeribeteg lettem?

– Az egy másik történet – legyintett Muminbocs. – Most viszont úszni fogok egy jót – azaz belevetette magát a hullámokba. (Meg kell jegyezzük, hogy a muminok olyan szerencsés teremtmények, hogy nem kell ruhát hordaniuk, sem öltözéssel-vetkőzéssel vesződniük.)

(...)

– Eleinte csak halvány zöld fénybuborékokat látott, de ahogy mélyebbre merült, jól kivehetővé vált a tengerfenéken tancoló hínármező. A homok fehéren hullámozott alatta, kagylóhéjakat sodorva, melyek kívül fehérek, belül rózsaszínek csillogtak. Ha messzebbre kémlelt, a zöldes homály mind sötétebb árnyalatot öltött, még nem fekete ablakként el nem nyelte a feneketlen mélység.

Muminbocs visszafordult a felszín felé, és egy hullám hátán bukkant fel, hogy visszaficánkoljon a partra.

Motyó és a selyemmajom javában segítségért kiabáltak.

– Már azt hittük megfulladtál – sopánkodott Motyó. – Vagy felfaltak a cápák.

A svéd Micimackó és barátai

Tove Jansson finnországi svéd író figurái, a trollszerű muminok és egyéb különös csodalények, böngészek, aprólények, vízitündérek és lánglédércek, valamint hattivatik népesítik be a Mumin-völgyet, amit nevezhetünk akár a skandináv Százholdas pagonynak is.

A muminok különös életérzést közvetítenek: egyszerre lételemük a felfedezés és a kaland és egyszerre becsülik igen nagyra a biztonságot adó otthont. Különös bölcsességükre és habitusukra, magatartásukra szükség is van, hiszen hol áradás, hol egy közelgő üstökös, hol egyéb csodalények veszélyeztetik őket.

Fontos figura a történetben Motyó, aki kissé földhözragadt, kissé gyáva, és rajong a csillogó dolgokért, de azért kedves teremtmény. A titokzatos Vándort pedig zöld kalapjáról és harmonikajátékáról lehet felismerni. Ő Motyó ellentéte, ugyanis megveti a kacatokat, de mindennél többre becsüli a szabadságot és a barátságot.

Ez a világ azonban akármennyire is (a szó jó értelmében) bájos, annyira komoly veszélyeket is tartogat: jelen esetben a mindent elpusztító üstökös közeledte állítja kihívások elé a Mumin-völgy lakóit. A veszélyről egy fi-

lozófus értesíti muminékat, akik elindulnak a magányos hegyek obszervatóriumába (csillagvizsgálójába), hogy megtudják, vajon becsapódik-e a meteor a Földre. A választ megismerve el kell dönteniük, hogyan próbálják elkerülni a katasztrófát...

Érdekesség még, hogy Tove Jansson nem csupán elképzelte és megírta ezt a világot, hanem maga illusztrálta is, így a mumin-könyveket forgatva egy művész által felépített, részleteiben is megalkotott világba is bepillantást nyerhetünk.

Herédi Károly

Időkapszula Bácskossuthfalván

Sok izgalmas tárgy van a történelemben. Egy-egy király kardja, palástja vagy akár milyen hagyatéka. Viszont szerintem sokkal értékesebbek azok a tárgyak, amiket az őseink hagynak ránk. Ilyen minden jellegű családi hagyatéki; nagypapa katonai ruhája, naplója vagy akár egyszerű használati tárgyak, amelyek egy-egy családnak sokat jelentenek. Ide sorolnám az időkapszulákat is. Az időkapszula egy olyan doboz, de nem feltétlenül kell doboznak lennie, aminek tartalma egy bizonyos kor tárgyait tartalmazza: újságok, könyvek, levelek. Az időkapszulát elhelyező emberek döntenek arról, hogy mit szeretnének az utókornak üzeni a tárgyaikkal. Bácskossuthfalvának is van időkapszulája, pontosabban kettő is.

Bácskossuthfalvát, vagy ahogy akkor hívták, Ómoravica pusztát 1786-ban 334 kun család telepítette újra, és indult be újra az élet ezen a vidéken. A moraviciaiak 1886-ban megemlékeztek erről az eseményről, és a százéves évforduló alkalmából egy időkapszulát helyeztek el a községháza falában. 1886. szeptember 5-én a rendelet kimondta, hogy a községháza falára márványkövet kell tenni, mögé pedig egy szelencét. A márványkő máig tisztázatlan okokból lekerült az épület faláról és a helyiek jól el is felejtették, hogy egykor egy ilyen dobozka lett elhelyezve a falban. Az 1960-as években újították fel a községházát, és ekkor bukkantak rá a kis dobozra. A doboz bádognál készült, és tartalmazta az faluról készült első könyvet, melynek címe *Emléklapok Ómorovicza község 100 éves multjából*. Továbbá több fontos dokumentumot is tartalmazott: kik az uralkodók, mi a helyzet a faluban,

Bádogszelence

Mi a kronológia?

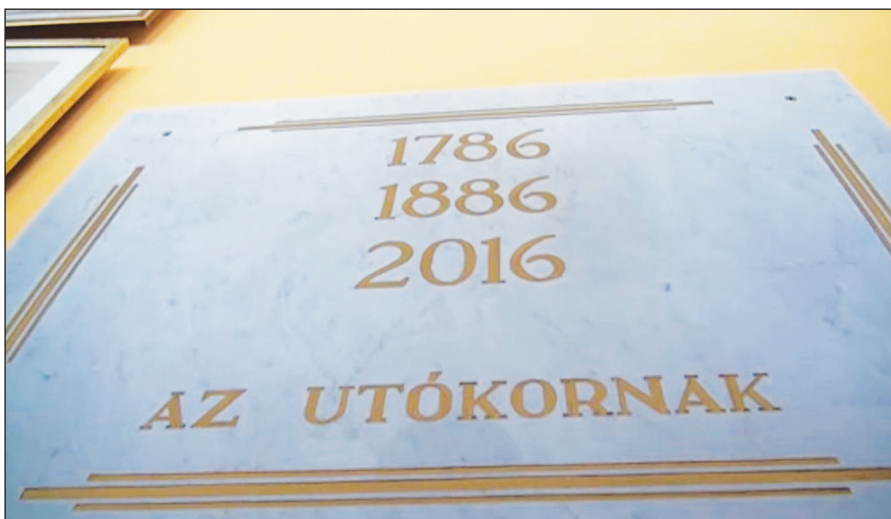
A kronológia időrendi leírást jelent. Ha például a saját életünket akarjuk kronológiai sorrendbe tenni, akkor a születésünkkel kell kezdenünk.

hogyan élnek az emberek. Sok olyan információ, amit a kor akkori emberei készítettek az utódaik számára. Megtalálása után több helyen is őrizték: a Monográfia Bizottság irodájában (ez a bizottság foglalkozott a falu helytörténetével), majd Papp László helytörténészhez került és ő vigyázott rá.

Hogy mi lett a sorsa? Visszafalazták! Na nem csak úgy önmagában. A Sila láncgyár

csinált egy nagyobb dobozt, amibe belerakták a 130 éves bádogszelencét, mellé a falu helytörténészei elkészítettek egy kis könyvet, melynek az címe az, hogy *Az utókornak*. A könyv első fele tartalmazza a falu kronológiáját, a második részében, pedig több szerző leírja a falu akkori (2016-os) állapotát. A dobozba került a *Magyar Szóból*, a *Hét napból* és a *Családi körből* egy példány. Továbbá alkoholos italt (pálinkát) is elhelyeztek a dobozában. Ezt a falu újratelepülésének 230 éves évfordulóján egy márványtábla mögé helyezték a községháza épületében 2016-ban.

Szerintem fontos, hogy lenyomatot hagyjunk magunk után valamilyen módon. Erre a különböző időkapszulák tökéletes eszközök. Fontos, hogy az utódaink emlékezzenek ránk, hogy emlékezzenek a saját gyökereikre, amik mélyen vannak a szülőföldjükben. A későbbi korok fiataljai csak a saját történelmüket, kultúrájukat ismerve tudnak büszkének lenni származásukra és csak így lehet az, hogy bárhol legyenek a világban, ők moroviciaiak, zentaiak, szabadkaiak...

A márványtábla

Németh Klaudió

Manfred, a Vörös Báró

Mire sor került az első világháborúra, adigra már a lovagiasságot elvitte az ördög, és maradt a pusztá öldöklés. Ebben a könyörtelen világban utolsóként a pilóták törekedtek arra, hogy a lovagiasságból megőrizzenek valamicskét. Míg tartott a harc, addig az ellenségnek nem kegyelmeztek, de megbecsülték. A legyőzött ellenfelet – amikor annak már füstölgött a gépe, vagy csupán harc képtelenné vált – nem lőtték szitává. Ez állítólag nem volt minden pilótára jellemző, de ebben a fegyvernemben a lovagiasság mégis viselkedésmódnak számított. Aztán akadt egy fickó, aki – lovagiasság ide vagy oda – nyolcvan ellenséget győzött le. Persze, nem a szóbeszéd szerint, hanem igazoltan.

Manfred Albrecht von Richthofen báróról van szó. A kacifántos név eleve nemesi származásra utal, és valóban báróról van szó. A család ugyan nem dicsekedhetett mélyen a múltba nyúló katonai hagyományokkal, Manfred nagyapjának egyik fivére volt az első, aki a tábornoki rang megszerzéséig vitte. Elsősülött fiúként Manfrednek is a katonai pályát kellett választania. A lovasságnál kötött ki. Az első világháború kitörését követően azonban hamar kiderült, hogy ebben a véres buliban a lovasságnak nem lesz sok mondanivalója, ezért a fiatal Von Richthofen repülő tanfolyamra jelentkezett.

Az első feladatai alapján majdhogynem pilótának alkalmatlannak nyilvánították. Leszállás közben nagy ügyetlenkedve többször is megrongálta repülőgépét. Aztán belejött, magára talált, hamarosan elérte első igazolt légi győzelmét, majd úgymond futószalagon kezdte gyártani őket. Állítólag ez előtt is ért el győzelmeket, de akkor még nem jegyezték azokat.

Ilyen gépen repült a Vörös Báró

Legtöbb sikert a szaknyelven háromfedeles, köznyelven háromszárnyas Fokkerral ért el. A pirosra festett gép miatt nevezték el Vörös Bárónak. De miért festette pirosra? A pilótáknak megparancsolták, hogy az észlelés megnehezítése érdekében be kell festeniük a repülőket. A parancsnokság álcázószínekre gondolt, hogy beleolvadjanak a tájba. Csakhogy a pilótáknak eszükbe se jutott színek mögé bújni, az nem lovagias, ezért ríktó pirosra mázolták masináikat. Amikor a kötelékparancsnokot lelőtték, és Richthofen vette át a parancsnokságot, az egység valamennyi gépét pirosra festették. Innen származik a Richthofen cirkusza elnevezés. Csakhogy ezekkel a fickókkal szembeállni nem volt szórakoztató.

Richthofent kitüntetésekkel halmozták el, ünnepelt sztár volt, és alig huszonhat éves, amikor megírta önéletrajzát. A könyvből valóságos bestseller lett. Mintha tudta volna a szerző, hogy nem fog megöregedni. A harci pilóták – a front mindkét oldalán – a csak egyszer élünk elv alapján töltötték idejüket. Nappal harcoltak, éjszaka a mulatókat járták. Festett nők, pezsgős vacsorák... mint a nótában.

Manfrednek pályájának kezdete óta egyik fura szokása volt, hogy minden légi győzelem után egy ezüst serleget készíttetett, amelybe belevéselte a lelőtt gép felségjelzéseit. Ment ez egészen addig, míg az ötvösök ki nem fogytak az ezüsből. A háromfedeles Fokker ugyan továbbra is halmozta a győzelmeket, bár lassúbb volt az ellenséges gépeknél, de fordulékonyasága ezt ellensúlyozta. Időközben azonban Amerika, Kanada és Ausztrália is belépett a háborúba. Igen jó repülőik voltak, és pilótáik is értették a szakmát. Richthofenre is rájárt a rúd, egyik összecsapás során megsebesült. Túlélte, felgyógyult, visszatért. Csakhogy soha többé nem lett a régi. Folyamatosan fejfájás gyötörte – talán a fejét érte stráflövés miatt –, viselkedése megváltozott. Aztán őt is utolérte a végzete.

Harc közben gépének farkára tapadt egy Roy Brown nevű, úgyszintén a javából való kanadai pilóta, és tűz alá vette. A Vörös Báró gépe hamarosan zuhanni kezdett. Üldözője – mint ahogy illet – beszüntette a tüzet, és követte. Látta, amint Richthofen épségben földre tette a gépét. A sérült Fokkerhez elsőként érkező ausztrál katonák szerint a nagyra becsült ellenség ezt követően hunyt el. A győzelmet ugyan Roy Brownnak írták, ám a holttest átvizsgálása után valószínűbbnek tűnt, hogy a földről érkező gépfegyvertűz találta el.

Annak ellenére, hogy Richthofen ellenség volt, az ausztrálok magas katonai tiszteletadással temették el. Vélt legyőzője pedig kijelentette, nem érez semmi örömet a legnagyobb ellenség legyőzése miatt, ha tehetné, visszahívna az életbe.

Manfred Albrecht von Richthofen

Zenészek és filmek

A zene és a film világa nem zárja ki egymást, sőt, nagyon gyakran össze is fonódik. Az alábbiakban olyan filmes témákban kutakodunk, amelyeknek közük van zenészekhez is.

ÉRDEKLI A FILMES MUNKA

Scott Ian, az Anthrax gitárosa és Dave Lombardo, a nemrég feloszlott Slayer tagja együtt dolgozott a Leccsap csapat (Thunder Force) című szuperhősös vígjáték zenéjén. A film nemrég jelent meg, időközben pedig egy dal is érkezett, amelyben a két zenész mellett Lizzy Hale, a Halestorm énekesnője és Corey Taylor, a Slipknot frontembere is közreműködik. Lizzy Hale elmondása szerint nagy öröm a számára, hogy dolgozhatott a filmen és a barátaival együtt képviselhetette a rockot és a metált, a Melissa McCarthy és Octavia Spencer főszereplésével készült alkotásról pedig azt állítja, hogy csupa meglepetés. Corey Taylor eközben arról beszélt, hogy szeret Lizzyvel dolgozni, nagy öröm a számára, hogy hozzájárulhatott a filmhez, a kreatív munkát és a közös alkotást pedig felvillanyozónak tartja, különösen ezekben az otthon ülős időkbe. Corey Taylor azt is elárulta, hogy nagyon érdeklő a filmzés, az álma pedig az, hogy filmekben dolgozzon, az első perctől az utolsóig részt vegyen a munkálatokban, úgymond az előkészületektől a vörös szőnyeges bevonulásig. Ennek megvalósítása érdekében nemrég öt film forgatókönyvét írta meg, az egyik címe Zombies Versus Ninja, ami egy horrorvígjáték lenne. Az énekes elmondása szerint egyáltalán nem mély mondanivalójú, inkább örült és szórakoztató filmeket akar készíteni. Corey Taylortól azt is meg lehetett tudni, hogy jól halad a terével, kapcsolatba lépett néhány producerrel, mostanában pedig rendezőket keres, mert még az idén szeretne forgatni.

TÍZÉVES MEGEMLÉKEZÉS

Tíz éve hunyt el Amy Winehouse. A legendás híru énekesnőről Asif Kapadia készített Amy címmel dokumentumfilmet hat évvel ezelőtt. A filmalkotás korábban nem látott archív felvételeket is tartalmazott, házi videókat és mobilfelvételeket, közben pedig kollégák, barátok és családtagok nyilatkoztak Amyről. Most, halálának tízéves évfordulójára egy új dokumentumfilm készül, Amy Winehouse: 10 Years On címmel. A készítő azt állítja, hogy további újdonságokkal tudnak szolgálni, régi családi felvételekkel, a narrátor pedig rendhagyó módon olyan valaki lesz, aki közel állt az énekesnőhöz, így számos kevésbé ismert történetre is fény derülhet. Az illető nem más, mint Amy édesanyja, aki szklerózis multiplexszel küzd. Amy Winehouse körül egyébként még mindig áll a bál. A múltkorai filmre az apja azt mondta, hogy félrevezető, ezért a család elhatárolódik tőle. Többen viszont úgy vélik, hogy ezt azért tette, mert a film arra is kitért, hogyan akart hasznot húzni a lánya hírnevéből. Nemsokkal azelőtt pedig az anyja adott ki könyvet, ami miatt az a vád érte, hogy túl sok mindent kitalált.

KAPOTT HIDEGET ÉS MELEGET IS

Nemrég megjelent az olykor extremitásba hajló Sia ausztrál énekes, dalszerző, debütáló rendezői alkotása, a Music című zenés dráma. A film főhőse egy autista lány (Maddie Ziegler), aki új gyámat kap a józan útra térő Zu (Kate Hudson) személyében, akinek meg kell tanulnia bánni a lánnyal, és ehhez a kulcsot a zene világában találja meg. Sia filmjét már a megjelenése előtt kritikák érték, egyebek közt azért is, hogy Maddie Zieglert szerződtette – akivel egyébként több videoklip kapcsán is együttműködtek – ahelyett, hogy egy valóban autista személlyel dolgozott volna együtt. Sia elmondása szerint az eredeti színész nő autista volt, de visszalépett a forgatástól. Mások azt róják fel neki, hogy nincs tisztában az autizmussal. A vélemények azonban megoszlanak, olyan kritikákat is olvasni, hogy a film igenis jó és szívet melengető. A szélsőséges meglátásokat mi sem támasztja alá jobban, minthogy a filmet Golden Globe-ra és Arany Málna-díjra is jelölték. Sőt Kate Hudson színészi teljesítménye mindkét megmérettetésen kapott jelölést.

Összeállította: L. M.

A THE KILLERS ÚJ SIKERE

A The Killers amerikai alternatív rockegyüttes 2001-ben alakult meg, a hírnévre pedig nem is kellett túl sokat várniuk. A 2004-ben megjelent első lemezükről, a Hot Fussról a Somebody Told Me és a Mr. Brightside is óriási sikert ért el és sokáig uralták a top listákat. Ami az utóbbit illeti, a népszerűsége annak ellenére kezdett el felfelé ívelni, hogy erre a zenekar bármilyen erőfeszítést is tett volna. A megjelenése után négy hétig tartotta előkelő helyét az Egyesült Királyság 100 legjobb dalát felsorakoztató slágerlistáján, ahova többször vissza-visszatért, nemrég pedig rekordot döntött, hiszen összesen 260 hete, azaz öt éve szerepel a listán. Az Official Chart Company felmérései szerint a dalt egy héten átlagosan 1,2 milliószor streamelik, a megjelenése óta pedig 3,5 millió példányban kelt el világszerte. A zenekar ezt követően még öt lemezt adott ki, a legutóbbit tavaly Imploding the Mirage címen. Egyébként a Mr. Brightside videoklipjének egyik főszereplője Eric Roberts, akit gyakran negatív szereplőként látunk filmekben.

VISSZATÉRHET Q

A Star Trek-rajongók nagy öröme, a második évaddal folytatódik a Picard című sorozat. Nagyon úgy fest, hogy az új részeket már csak jövőre nézhetjük meg, de az is valami, hogy a produkciós munkálatok megkezdődtek, sőt egy eléggé sejtelmes előzetessel is találkozhattunk. Jean-Luc Picard dolgozószobáját vehetjük közelebről szemügyre, a kamera pedig végül egy dámakártyára fókuszál, amelynek ugyebár a Q betű a jele. A kártyalap végül megsemmisül, a Q viszont megmarad. Sokan úgy vélik, hogy ez szinte egyértelmű utalás arra, hogy Q visszatérhet. A térben és időben figurákból-figurákba ugráló, feltűnésre vágyó és idegesítő Q a Star Trek: Az új nemzedékben bukkant el, később pedig a Deep Space Nine és Voyager sorozatokban is megjelent. Mivel Q sokat bosszantotta Picard kapitányt, nincs kizárva, hogy ezúttal is erre készül. Állítólag a karaktert ismét John de Lancie alakítja majd, habár minden korábbi rész után azt mondta, hogy az volt az utolsó szereplése Q-ként.

LOLA NYUSZI HANGJA

Jó ideje már nagy téma, hogy sok év után folytatódik a Space Jam, azaz a Zűr az űrben című film, amelyet először 1996-ban mutattak be. Az alkotás érdekessége az volt, hogy vegyes technikával készült, a főszerepben pedig egy igazi sztársportolót, Michael Jordant láthattuk, aki Tapsi Hapsiék csapatát erősítette. Habár Tapsi Hapsi és társai nagyon is népszerűek, a sportolásra buzdító film folytatására mégis sokat kellett várni. Úgy tudni viszont, hogy most már jól haladnak a második rész munkálataival, és a nyáron be is mutatják. Nemrég az előzetes is megjelent, és a filmkészítők azt is bejelentették, hogy Lola nyuszi karakterét Zendaya, a Pókember: Hazatérés, a Pókember: Idegenben, a Malcolm és Marie, valamint a Dűne sztárja szólaltatja meg. A folytatás főszereplője egyébként LeBron James profi kosarazó lesz.

ÖSSZECSAPTAK ÉS GYŐZTEK

A Godzilla- és King Kong-rajongókat jó ideig a szörnytitánok óriási összecsapása tartotta lázban, nemrég pedig a mozik be is mutatták a Godzilla vs. Kong című Adam Wingard rendezésében készült filmet. Az alkotás a Godzilla: A szörnyek királya és a Kong: Koponya-sziget folytatása, egyben összefonódása, és a Godzilla-filmek 36., valamint a King Kong-filmek 12. adaptációja. Ha valakiben felmerült volna a kérdés, hogy vajon hányan kíváncsiak ezekben az időkben a szörnyóriások harcára, a válasz az, hogy rengetegen, hiszen a film az észak-amerikai mozikban a járványidőszak legjobb nyitó bevételét jegyzi. Ez azért is számít kiváló eredménynek, mert az alkotás más formában is elérhető, nem csak a mozikban lehet megtekinteni. Főbb szerepekben egyébként Alexander Skarsgård és Millie Bobby Brown-t láthatjuk.

Jelige: „Gyöngyike”
Kedves Bizalmas sorok!

Van egy gondom, amivel nem tudok mit kezdeni. A barátnőm az örületbe kerget! Amikor együtt vagyunk, csak magáról beszél. Amikor magamról mondok valamit, hogy én mit gondolok, vagy én mit érzek, belém fojtja a szót, vagy másra tereli a beszélgetést, vagy éppen azt mondja, hogy neki már mennie kell haza. Szerinted, milyen barátság ez? Mit tegyek, hogy engem is meghallgasson valaki?

„Gyöngyike”

Válasz:

Úgy látom, hogy nincs valami nagy választási lehetőség ilyen esetben. El kell gondolkodni arról, hogy mit is vársz a barátságtól, a barátnőtől, mert a barátság kétirányú viszony, amelyikben adunk is és kapunk is (figyelmet, szeretet, biztonságot, azt az érzést, hogy tartozunk valakihez és fontosak vagyunk a másik számára). Ha valami nem esik jól egy kapcsolatban, meg kell próbálni közölni a másik féllel, hogy ez neked nem jó. Pl. ha a barátnőd a figyelmet mindig csak magára irányítja, szólni kell neki, hogy te elkezdted valamit mesélni, és azt be szeretnéd fejezni. Arra is fel kell hívni a figyelmét, hogy rajta kívül mások is léteznek világon, hogy te is ott vagy. Ha te a barátnőd számára a vigaszpárna vagy, akkor ennek fordítva is működnie kell. hogy a beszélgetéseik során meghatározott időközönként változások kell. Cserélődnie kell a „beszélő” és a „hallgató” szerepének. Lévén, hogy jó lenne begyakorolni mindkettőtöknek, hogyan kell viselkedni egyik és a másik szerepben is. Ha megharagszik rád emiatt, akkor te is biztos lehetsz abban, hogy ez a barátság csak egyoldalú volt, és nem igazbarátság, olyan, amilyenre neked szükséged van. Biztos vagyok benne, hogy akad még egy-két lány és fiú is a szűkebb környezetben, akikkel szívesen együtt vagy, együtt tudsz örülni, nevetni és sírni, és kölcsönösen meghallgatjátok egymást. Velük is barátkozz!

Jelige: „FB”
Kedves Bizi!

Hatodikos lány vagyok. Nemrégiben fedeztem csak fel, hogy milyen jó lap a Jó Pajtás, és mennyi olvasnivaló van benne. Nagyon tetszik a Bizalmas sorok is. Úgy döntöttem, hogy megírom a gondomat, hátha sikerül megoldani. Szerelmi problémám van. A fiú tőlem egy évvel idősebb. Régóta szeretem, amit ő is tud már, de eltitkolja, nem látszik rajta, hogy tudja. Amikor közel vagyunk egymáshoz, elmegyünk egymás mellett, akkor néz és nevet. Nem áll meg, nem szólít meg, ami engem egyre jobban idegesít! A barátnőim már

megpróbálták, hogy bemutatnak neki, de én mondtam, hogy inkább ne. Nagyon megijedtem és ideges lettem. Utána felhívtam telefonon, de ő azt mondta, ne zaklassam. Azóta mást sem csinállok, csak sírok. Kérlek, mondd meg, mit tegyek?!

„FB”

Válasz:

Kedves FB!

Legyél türelmes önmagaddal és a fiúval is, és a telefonodat pihentesd egy ideig, nehogy teljesen magad ellen fordítsd ezt a fiút. Nem tudhatod, milyen rossz tapasztalatban volt része, ami miatt ilyen elutasítón viselkedik. Biztosan tudod, hogy az okostelefonokat sok mindenre lehet használni! Ami biztos, hogy szimpatikus vagy, vagy legalábbis voltál neki, hiszen mosolygott rád, amikor találkoztatok. Ami a félelmedet és az idegességedet illeti, nem vagy egyedül. Biztos, hogy a fiú, (fiúk!) is ugyanezzel az érzéssel küszködnek sokszor. Őket is lebénítja a bizonytalanság és az önbizalom hiánya. Amit megtehetsz, hogy legközelebb bocsánatot kérsz a fiútól a telefonálás miatt. Ezt, ha csak lehet, olyankor tudasd vele, amikor nincs nagy nézőközönségetek. Jó lenne, ha az egészet egy időre hagynád pihenni. A fiút egy ideig szeresd titokban és távolból, hiszen ebben a pillanatban ettől többet nem érthetsz el nála. Időközben foglald le magad, kedvenc időtöltéseddel, tanulással, hogy legalább a tanulmányi eredményed legyen kielégítő. És amikor csak lehet, barátkozz, elsősorban az osztálytársaidal és a kortársaidal, és egyszer csak azt veszed észre, hogy egy másik fiú miatt dobog hevesen a szíved.

Jelige: „Line”

Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves, gondokkal küszködő lány vagyok. Segíts, hogy megoldjam a szerelemmel kapcsolatos problémámat! Van egy fiú, ő egy évvel fiatalabb, és nagyon tetszik. Sokat vagyunk együtt, mert a szomszédságomban lakik. Sokszor megtörténik, mások előtt is, hogy nagyon kedves hozzám. Ha megöleltem, megpuszítottam, nem szólt semmit, csak mosoly-

gott. A gond az, hogy a barátnőmmel járt, és miattam szakítottak. Mivel nekem is tetszik, megkérdeztem tőle, hogy akar-e velem járni?! Azt mondta, hogy igen. Szakítottak. A barátnőm nagyon szomorú volt, és megsajnáltam és otthagytam a fiút. Most újra járnak. A gondom az, hogy a fiú még mindig tartja velem a kapcsolatot, különösen délutánokként, amikor befejeztük az online órákat. Nem tudom, hogy barátság, vagy szerelem van a dologban? Hogy lehetne azt megoldani, hogy a barátnőm és a fiú is megmaradjon? Kérlek, segíts!

„Line”

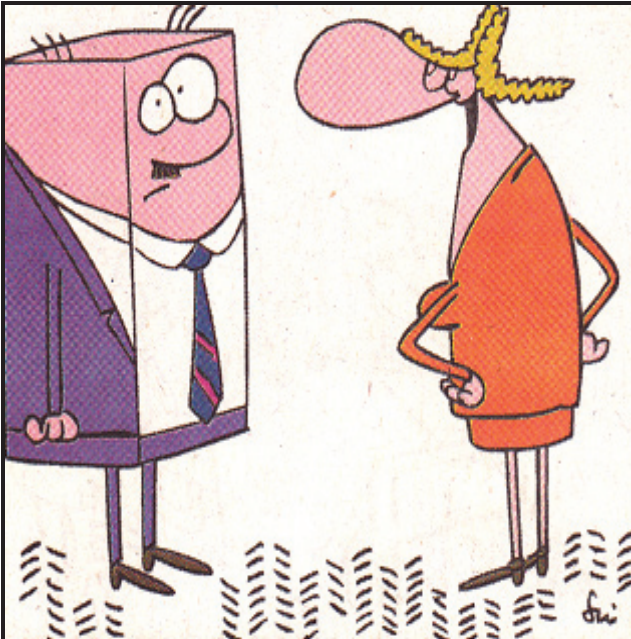
Válasz:

Azt kérdezed, miért van az, hogy a fiú továbbra is tarja veled a kapcsolatot, annak ellenére, hogy szakítottatok? Mindez azért van, mert még eléggé zöld almák vagytok, sok időre és tapasztalatra van szükség, hogy beérjetek úgy igazából a szerelemre. Most ebben a pillanatban, még nem készültetek föl az igazi „járás”-ra. A fiú különösen! Ő is és te is, mint az igazi tinik, próbálgatjátok a szárnyaitokat, lehetőségeiteket, tanuljátok, hogyan kell kimutatni a szimpátiátokat, hogyan kell udvarolni, hogyan reagál a másik ember, ha ezt, vagy azt teszünk vele kapcsolatosan stb. Minden esetre, mindig figyelj arra, hogy csak olyan dolgokat tegyél, ami neked, magadnak (ha veled teszik azt) nem sértő és bántó. Ami a fiúval való kapcsolatot illeti, én azt látom, hogy tiszta barátság van a dologban. Jól érzitek magatokat egymás társaságában, arról nem is szólva, hogy térben is közel vagytok egymáshoz, hiszem, hogy sokat játszottatok együtt kinn az utcán. Tehát, azt kérdezd meg magadtól, hogy te meglegegszel-e, ezzel a fiúval kapcsolatosan a barátsággal. Ha igen a válasz, akkor ápolj tovább a barátságot. Ha viszont, többre vágysz, nehéz dolgod lesz, mert akkor tényleg választanod kell a fiú és a barátnőd között, mert a barátnődnek egy idő után, a ti barátságotok is zavaró dolog lesz. Mert a féltékenység nagyon rossz tanácsadó.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

FEJTSD MEG!

TONNA A POÉN 1. RÉSZÉ						BÁCSKAI VÁROS STRONCIUM	TÁSKA, SZERBÜL	AZ ÚT FELE!	NORVÉ-GIA GÉPKOCSI, RÓV.	NAGY VALÓSZÍNŰSÉG SZERINT
MÉTER ... ARTE, A MŰVÉSZETÉRT								KINEK A TULAJDONA? RÉNIUM		N
OXIGÉN						EREK!!! KÉRDŐSZÓ			LINZ HATÁRAI! SÜTŐ-RÓSTÉLY	
A VÍZEN ÚSZVA										
ITTRIUM E NAPI						AMPER HOSSZÚ NÖVÉNYI HAJTÁS		RÉSZBEN RALÁ! KISEBB KAT. EGYSÉG (PELTON)		
GYÓGY-SZER FAJTÁJA, TAB-LETTA						NÁTRIUM	ANYA-NYELV-VEL KAPCSOLATOS			
SVÉD-ORSZÁG A POÉN 2. RÉSZÉ							MELÓDIA FOR-RASZTÓ-FÉM			
CSINO-SÍTIGATJA IRODALMI MŰFAJ										
ELLEN-ÉRTEK PÁROS CÍPÓ!										
IDŐRÖL-OLYKOR-OLYKOR										
NÉVELŐ VÖLEGÉNY-JELÖLT, UDVARLÓ										RÓMAI 51 KÖRLET KÖZEPE!
BÁCSIKA						OLASZ-ORSZÁG ANGYAL-RANG	ÍRÓ-ESZKÖZ	KIRÁLYI ÜLŐHELY SINUS, RÖVIDEN		
MÓZES KÖTAB-LÁJÁNAK TARTALMA										
TAXIS ÜGYFELE						ERBIUM BRAZIL LÉGICÉG (VARIG)	EGY, NÉMETÜL ERRŐL A KONTINENS-RŐL VALÓ		VÉGTE-LEN NAP! SÉTÁLÓ, VÁNDORLÓ	
TV-MÁRKA						..ANDRÁS SZÍNÉSZ ÉKSZER		KELET SÚLYJ MÉRÜNK VELE	KELET ÁZSIAI ORSZÁG	
IGEN, ANGOLUL HÍRHEDT MAGYAR GRÖFNE V.						A BANK KÖZEPE! NŐI NÉV	PÁRAT-LAN UBUL! EME	MÓNIKA, BECÉZVE KÖTŐSZÓ		
BÓR BIZMUT						VETÍTETT ALLÓKÉP FÉNYES BEVONAT	ÓMEGA! AGRÁRTU-DOM. VI-DÉKFEJL. KAR RÓV.	TÁNCOT JÁR FÉLBE!		GYOM-NÓVÉNY
TAVALYI SPANYOL AUTÓJEL						KEZBESITIK NEKIA LE-VELET LÚD LEHET BELŐLE!		FOGGAL ELAPRÍT NÉMET-ORSZÁG		
JÓSZÁ-GOT ETET, ITAT						SZÍNHÁZI IDÉNY AUSZT-RIA		..FITZ-GÉRALD, ÉNEKESNŐ SORVÉGI!		ZORRO JELE!

MEGFEJTÉS: Most úgy nézel ki, mint akit skatulyából húztak ki.

Tíz jel, hogy ideje megszakítani a barátságot

Biztos sokatokkal előfordult már, hogy csalódotok kellett egy olyan valakiben, akiről azt hittétek, hogy a barátotok. Íme a top 10 indok, ami miatt mindenfajta lelkiismeret-furdalás nélkül megválhatsz valakitől:

Mindig kritizál téged

Bármit mondasz vagy teszel, ő beléd köt és elmondja, hogy sokkal jobban/szebben is kivitelezhető lehetne a dolog. Természetesen az ő verziója a legjobb, és mindezt úgy találja, mintha csak neked akarna segíteni ezzel a nem kifejezetten építő jellegű kritikával.

Csak magával foglalkozik

Találkoztok, és a beszélgetés száz százalékban róla szól. Nemhogy nem kérdezi meg, hogy veled mi van, de ha esetleg mégis a te problémáidra terelődne a szó, biztosan megtalálja a módját, hogy saját maga felé terelje vissza.

Szívja a véredet

Állandóan téged zargat, hogy segíts neki, de bármennyit teszel érte, sosem elég neki. Képes az éjszaka közepén felhívni, mit sem törődve azzal, hogy te esetleg aludnál, csak hogy elmondhassa, mennyire cuki sráccal ismerkedett meg.

Megbízhatatlan

Állandóan késik a megbeszélt találkozókról, vagy egyszerűen elfelejti, és arra sem képes, hogy írjon egy SMS-t, hogy ne várj rá hiába. Persze amikor neki kell valami, akkor elvárja, hogy mindent dobj el, és usorj.

Féltékeny

Kiakad, ha esetleg nem vele, hanem valamilyen másik haveroddal találkozna. A legrosszabb eset, ha ő szingli, te viszont nem, hiszen idegesíti, és mindent elkövet, hogy ha neki nincs párja, akkor neked se legyen.

Meggondolatlan

Mindegy, hogy mennyire próbálsz lebeszélni a hülyeségekről, mintha meg sem hallaná. Aztán persze, ha az egyik húzása miatt történik vele valami, rögtön téged okol, hogy nem figyelmeztetted.

Állandóan leéget

Mivel szeretné, hogy minden szituációban menőbb legyen nálad, szemrebbenés nélkül porig aláz bármilyen társaság előtt. Sztorzogtat rólad, kínos helyzetekbe hoz – csak azért, hogy önmagát jobb fényben tüntesse fel.

Folyamatosan panaszkodik

Bármi is történjen veled, semmi sem tetszik neki, és lyukat beszél a hasadba a valós és vélt problémáiról. Mindenhez negatívan áll hozzá, és ez a mentalitás a te kedvedet is igencsak lankasztja.

Leszívja az energiáidat

Minden egyes találkozástok után úgy érzed, mintha megjárta volna a világháborút. Mind érzelmileg, mind fizikálisan totál a padlón vagy.

Sosem ad

Te a lelkedet is kiteszed érte, ő viszont annyira nem képes, hogy megvigasztaljon, ha szomorú vagy. Úgy gondolja, hogy a világon csak neki lehetnek problémái, így senki mással nem törődik.

Szégyenlős vagy? Képzeld, leküzdhető!

Az embereknek majdnem a fele zavarban van, ha társaságban kell megjelennie, különösen akkor, ha a többséget nem vagy csak felületesen ismeri. A szégyenlősség pedig gátolja, hogy beszélgetésbe elegyedjen.

A félszesség sokaknál veleszületett tulajdonság, nemritkán viszont a neveltetés következménye. Esetleg mindkettő. Bármi is legyen az oka, leküzdhető.

Apró lépések

Keress az önbizalom-fejlesztő helyzeteket. Ha valahol sorba kell állni (manapság ugye ez nálunk igen gyakran előfordul), elegyedj szóba a többi sorban állóval. Ezzel bebizonyíthatod magadnak, hogy képes vagy beszélgetésre.

Készülj fel a vendégségre

Olvasd újságokat, hallgass rádiót, nézz olyan tévéműsorokat, amelyek sokakat érdekelnek. Így lesz beszédtema, nem rekeszted ki magad a társaságból, hozzá tudsz szólni az érintett témákhoz.

Képzeld a legrosszabbat

A félszettek eltúlozzák a „veszélyeket”: mi történik, ha felsülök, ha közeledésemet visszautasítják, ha megszégyenítenek? Képzeld el a legrosszabbat, ami ilyenkor történhet, és rögtön rájössz: nem jelentené a világ végét. Ez lenne a veszteség. A nyereség rovatba pedig új ismeretségek, barátok kerülhetnek. Csak merj kockáztatni!

Kérj segítséget

Ha sejtet, hogy magányos maradsz egy bandában, kérd meg a barátaid, ismerőseid valamelyikét, hogy mutasson be a többieknek. Ha ez megtörtént, tegyél fel kérdéseket az új ismerősöknek, biztosan sikerül közös témát találni. Akkortól fogva pedig beszélj, beszélj, és persze a másikat is hagyj szóhoz jutni.

Az utcai balettcipő

Nemrég még nem is ismertük, csak a balerínák lábán láthattuk, most pedig már mindenki kedvencévé vált az utcai stílussá szelídült cipellő. Az idén is az egyik legdivatosabb cipőviselet a jelenlegi trendek közül. Igen népszerűek ezek a lapos talpú, kerek orrú cipellők, melyek rendkívül sok változatban megtalálhatók. A pasztellszínű, a feltűnő élénk árnyalatú és a metál fényű, arany-, ezüst- és bronzszínű modellek is divatosak. A teljesen lapos talpú formák mellett a törpetúsarkú balettcipők is megjelentek. A bájos lábbeliket sokszor díszíti kis masni vagy virág. Ez a kislányos fazon most éli igazi reneszánszát.

Nézzük, honnan is ered?

1918-ban még szigorúan csak a táncosnők viselete volt a balettcipő. A Mascaro család nyitott egy műhelyt Spanyolországban, Menorcában, ahol kézzel készítették a balettcipőket. Azóta ebből a műhelyből divatház lett, és termékeiket a Jaime Mascaro-cipők és -táskák kollekciónaként ismerik világszerte.

A cipőkollekciók anyagukban változók, van köztük selyemmel borított és gyöngyökkel díszített, finom bőrből formált, zárt és nyitott, amelyben láthatjuk a lábujjakat, virágokkal, csokrokkal, pomponokkal díszített. A cipőcskék finom formájuk ellenére kemény és tartós talpakon állnak, bátran lehet bennük rohángálni, sietni.

Szólásmagyarázat

Kígyót melenget keblén

Kissé affektáltan választékos stílusban ezzel a szólással fejezik ki, hogy valaki olyan emberrel tesz jót, olyan embert fogad barátjának, aki a jóságért, szeretetért gonoszsággal fizet. A szólás természetesen nem valóságképre alapoz. Aiszóposz egyik meséje mondja a következőket: Egy vándor hidegtől megdermedt kígyót talált az úton. Hogy teste melegével életre keltse, keblébe rejté. A hálátlan kígyó azonban halálos marással fizetett a jótettért. A latin irodalom közvetítésével ez a mondás él más mai nyelvekben is (angol, francia, olasz, német stb.).

A kenyér

Az étel az ember alapvető szükségletei közé tartozik, hiszen enni kell. Tevékenységünk, igyekezetünk nem csekély hányadát éppen arra fordítjuk, hogy az étel meglegyen. Mégpedig mindennap, sőt naponta többször is. Persze nem csak kenyeret eszünk, az kevés lenne. Ha azt mondjuk, hogy a rabot kenyéren és vízen tartották, azt sem szó szerint értjük, hanem úgy, hogy igen szerény, kevés ételt kapott. Mert a kenyér fogalma magát az ételt jelenti. „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...” – a kereszténység alapvető imájának e részletét bizonyára sokan ismerik, az evangélium tanúsága szerint (Máté evangéliuma 6,11) maga Jézus tanította erre tanítványait. Az egész ima szellemi szükségleteinkről szól, a fenti idézet benne az egyetlen anyagi kérés. A fohász tehát arról szól, hogy Isten segítsen meg abban, hogy ne éhezünk. Nekünk, szerencsére, ez nem túl nagy gond, van azonban sok ország, ahol bizony éheznek. Ne tévesszük össze: aki éhes, még nem éhezik. Csak aki valóban éhezik, az tudja igazán megbecsülni az idézett fohászt. Csak aki nem ismeri az éhezést, az tanácsolhat olyat, hogy ha nincs kenyered, hát egyél kalácsot. Viccnek jó, ám ez a „félreértés” is azt bizonyítja, hogy a kenyér, ez az alapvető étel, amely oly szép szimbólummá lett, életünk fontos része – még akkor is, ha nem is vesszük tudomásul. Miként azt is, hogy nem esik senki ölébe, hanem meg kell dolgozni érte. Becsüljük hát meg, s mielőtt a szemétkosárba dobjuk a meg nem evett tízórait, mert „nem volt időnk”, s hát holnapra a mama frisset készít, gondoljunk azokra, akiknek az ilyen egynapos „rég”i” falat a boldogságot jelentené.

Tudtad?

A zene jó hatása

A kínaiak szokatlan című zenealbumokat adnak ki. Ilyen például: Elhízás, Székrekedés, Álmatlanság, Máj, Szív, Tüdő. Létezik zenedarab is a következő címmel: Húgyhólyag zenekísérettel. A legtöbb album hagyományos kínai hangszereket használ, az előadásmód a különleges. Úgy használják ezeket a zenealkotásokat mint gyógynövényeket, amelyek segítenek a címben szereplő problémák leküzdésében vagy az említett szervek megerősítésében. A japán orvosok különböző klasszikus és romantikus ösztönző darabokat írnak elő. Fejfájásra és migrénre ajánlatos Mendelssohn Tavaszi éneke, vagy George Gershwin Egy amerikai Párizsban című műve. Egyes kolostorokban, Angliában például, a szerzetesek felfedezték, hogy több tejet adnak a tehének, ha Mozart zenéje lengi be az istállókat. Washingtonban, hogy a bevándoroltak hatékonyabban sajátítsák el az angolt, Mozartot, illetve barokk zenét játszanak le az órák alatt. Kanadában szintén Mozart vált be, azonkívül, hogy nyugtató hatással van a gyalogosokra, észrevették, hogy nagymér-

tékben csökkent a kábítószer-kereskedelem. Egyes indiai kórházakban tradicionális indiai zenét használnak gyógyításra. Madrasban egy doktorokból álló csoport tradicionális indiai zene hatását figyelte különböző betegségekkel szemben. Két dallamra figyeltek fel, amelyek kedvező hatással vannak a magas vérnyomás csökkentésére és a mentális betegségekre.

Hogyan lesz a hernyóból lepké?

A hernyók a leveleken élnek, néha egyedül, máskor sokan együtt, és szinte egész nap csak rágcsálnak. Amikor már eleget ettek, és szépen meg is híztak közben, bebábozódnak. Mozdatlanul ülnek a növények szárán, ágakon, amíg át nem alakulnak igazi lepkévé. Ilyenkor megreped a báb burka, és a tarka pillangó lassan kibújik belőle. A lepkék később petéket raknak, azokból újra parányi hernyók kelnek ki, és minden kezdődik előlről.

Naruto

A ninják gyorsak, erősek és láthatatlanok. Így nem is csoda, hogy a most következő animesorozat ajánló főhősének minden álma, hogy egyszer ő is nindzsa legyen és később a falu hokageja, aki rendszerint a legrátermettebb nindzsa.

Uzumaki Naruto, egy fiatal fiú, akinek, ha az esze nem is, de a szíve a helyén van. Születésénél a negyedik hokage a fiú testébe zárta a kilencfarkú rókadémont, hogy ezzel megmentsse Avarrejteket a teljes pusztulástól. Naruto nem is tud a bestiáról, azonban a falubeliek mindannyian tudják, hogy mi lakozik valójában a fiú testében, ezért félnék tőle és kiközösítik, mintha ő maga lenne a démon.

Naruto persze igyekszik mit sem törődni ezzel és a saját útját járni, de ez cseppet sem könnyű. Sajnos az iskolában nem teljesít túl jól olyannyira, hogy még a legegyszerűbb dzucukat sem tudja megcsinálni, ami alapfeltétele lenne annak, hogy beiratkozhatson a Nindzsa Akadémiára. Amikor harmadik alkalommal sem sikerül letennie a záróvizsgát, úgy érzi, egyetlen pártfogójának, Iruka szenszejnek is csalódást okoz. Mizuki tanácsára ellozza a tiltott tekercset, hogy abból tanuljon dzucukat. A tiltott tekercs ellopása nagy port kavart a faluban és az illetékes szervek egyből meg is indulnak, hogy visszaszerezze a fiatal fiútól, azonban nem csak ők vadásznak a tekercsre. Míuki ugyanis nem azért lopatta el Narutoval a tekercset, hogy rajta segítsen, hanem azért, hogy így ő maga kaparinthassa meg. Az első akció szerencsére sikeresen zárul, sikerül lekapcsolni az áruló nindzsát, ennek köszönhetően Naruto be tud iratkozni az akadémiára.

Az akadémián hármas csapatokba osztják őket, úgy, hogy a csapatok képességek szintjén kiegészítsék egymást. Naruto a 7-es csapatba kerül, amelyben helyt kap még a mogorva szépfíú Ucsiha Szasuke, aki nemcsak a társa, de a riválisa és az ellenpárja is, valamint a kezdetben nem túl erős, de annál ügyesebb Haruno Szakura, aki talán az egyik legnagyobb fejlődésen megy keresztül az anime folyamán. A csapat vezetője pedig nem más, mint Hatake Kakasi, aki az egyik legkeményebb kiképzőtiszt hírében áll.

Vajon sikerül igazi barátokra találnia Narutonak? Fény derül-e Avarrejteken minden titkára? És mégis milyen lehet az álarc alatt Kakasi arca? 220+500 rész alatt talán mindenre fény derül... (Akinek pedig még ezután is kérdései vannak, az nézze meg a Borutot is, amelyet jelenleg is rajzolnak a készítőik ☺)

Kik a nindzsák?

Az első nindzsákról 1375-ben esik szó, de a legnépszerűbbek a 15. és 16. századi Japánban voltak. A szamurájhadsereg egy igen képzett alakulata volt, akik képesek voltak anélkül akciókat végrehajtani, hogy az ellenség észrevette volna őket. A nindzsák bármely társadalmi rétegből származhattak, de intenzív tréningen kellett keresztülmenniük, hogy meg tudják védeni magukat és másokat is. Mindemellett az álcázás mesterei is, akik képesek voltak beépülni is.

A csakra

Az animében a nindzsáknak természetfeletti képességeik vannak, amelyeket dzsucuk által képesek előhívni. Ezeket a csakra táplálja, amely egy energiafolyam, ami a test fizikai és szellemi energiáinak keveréke. Bár a csakra fogalma valójában az Indiai hitvilágnak, a Buddhizmusnak és annak más irányzatainak rendszeréhez tartozik, az anime megalkotója Kishimoto azt mondta, nem egyenlíthető ki a nindzsái által használt csakra a mi világunkban csakraként nevezett energiával.

Hogyan készítsd el egyszerűen Naruto kedvenc ételét?

Az eredeti receptek persze jóval bonyolultabbak, az itt szereplőnél, a legfinomabb ramen elkészítése akár több napot is igénybe vehet, ha szeretnétek egy bonyolultabb receptet kipróbálni, keressetek rá az interneten.

Az első dolog amit el kell készíteni az egy húsoles alaplé, amely általában csirkéből vagy sertésből készül többféle fűszer hozzáadásával (szezámmolaj, gyömbér, gomba, szójaszós, hagyma, miszó). Miután elkészült az alaplé és megfőtt a hús és egyéb zöltségek, vegyük ki belőle, és tegyük bele a boltban vásárolt ramentésztát, ami nagyon gyorsan megfő.

A tésztát egy tányér közepébe helyezzük, majd teszünk rá a léből is. A tetejére tehetünk szeletelt pirított húst, zöldhagymát, főtt tojást, babpasztát, norit (száritott tengeri moszat), kukoricát vagy éppen olyan zöltséget, amit találtak otthon.

És ne feledjétek evés előtt összecsapni a kezeket és az motnani, hogy: itadakimasz, ami nagyjából azt jelenti, hogy együnk vagy köszönet az ételért. Amivel megköszönik nemcsak annak az ételnek, aki elkészítette, de azoknak az élőlényeknek is, amelyek belekerülnek a tálba.

MI MÁST CSINÁLNA?

- Mit csinál a zsiráf, ha megcsiklandozod a fülét?
- Kirúgja alólad a létrát!

MEGMAGYARÁZTA

- Feri, tegnap a tanítás ideje alatt a parkban láttalak, egy fa mögött. Magyarázatot kérek!
- Hát tanár úr, kérem, túl vékony volt a fa...

HÁZIASSZONY AZ ILYEN?

- Az én szomszédom egyáltalán nem jó háziasszony - pletykál Kati néni.
- Miből gondolja?
- Bármikor megyek valamit kölcsönkérni, azt mondja, hogy nincs.

JÓSNŐNÉL

- Kopogtatnak a jósnő ajtaján.
- Ki az? - kérdi a jósnő.
- Hát még ezt sem tudja kitalálni? - hallatzik kintről a csalódott látogató távolodó hangja.

CSERESZNYÉT ENNE

- A csiga mászni kezd a cseresznyefa törzsén.
- Hova mászol - kérdezik tőle a madarak -, hiszen még nincs cseresznye!
- Most nincs, de mire felérek, éppen megérik!

KÖNYV NÉLKÜL

- A gyerek ül az asztalnál, és maga elé bámul.
- Mit csinálsz? - kérdi az anyukája.
- Azt mondta a tanító néni - válaszol a gyerek -, hogy könyv nélkül tanuljuk meg a leckét.

OTT ALHAT

- Alhatnék nálad?
- Persze. De az ágyadat magadnak kell megcsinálnod.
- Ez csak természetes.
- Akkor tessék: itt a fűrés, a kalapács. Szeget meg deszkát találsz a kamrában...

MEGFELELŐ FELELET

- A főherceg vizsgázik. A bizottság igyekszik olyan kérdést feltenni neki, amire biztosan meg tud felelni.
- Mondjon, fenség, egy közmondást. A főherceg hallgat.
- Nagyon helyes - mondja a tanár.
- „Hallgatni arany!”

SZEGÉNY HALAK!

- A gyerekek a vízbőlháról tanulnak.
- Rémes lehet a halaknak - mondja Peti.
- Miért?
- Mert nem tudnak vakarózni.

ROBI IS KÉR VALAMIT

- Anyu, ha a huginak veszel egy hegedűt, nem vegyél egy biciklit! - könyörög Robi.
- Miének?
- Hogy elmenekülhessek, ha játszani kezd.

OSZTÁS

- Gyerekek, mit kapunk, ha egy almát kettévágunk?
- Két felet.
- Hát ha ezeket is kettévágjuk?
- Négy negyedet.
- És ha ezeket is felaprózzuk?
- Nyolc nyolcadot.
- És ha még tovább felezzük?
- Almapürét, tanár úr, kérem.

ELTÉVEDT

- Egy kislány eltévedt egy nagy áruházban. Szíjogva szólít meg valakit:
- Nem tetszett látni erre egy anyukát nélkülüm?

FADÖNTŐK

- Az egér és az elefánt egy kidöntött fán ül.
- Ki döntötte ki ezt a nagy fát? - kérdi a zsiráf.
- Én! - kiált az egérke.
- Aztán csendesen hozzáteszi:
- De azért az elefánt is segített egy kicsit.

ÁLLATI

- Móricka összetalálkozik Jancsival.
- Hová viszed azt a nagy faliórát? - kérdezi Janci.
- Az állatorvoshoz.
- Miért nem az óráshoz?
- Mert berekedt a kakukk - feleli Móricka.

ÖRÖM

- Jaj, mama! Úgy örülök, hogy nem Franciaországban születtem!
- Miért kisfiam?
- Mert nem tudok franciául.

FÉLREÉRTETTE

- Mi jelentette abban az időben a legnagyobb veszedelmet? - kérdi a történelemtanár.
- Peti nem tudja a választ. A többiek súgják: „A tatárok bejövetele.”
- Peti felderülő arccal mondja:
- A tanárok bejövetele!

FOGORVOSNÁL

- A beteg ül a fogorvosi székben, s egyszerre csak elkezdi ordítani.
- Mit ordít? - szól rá csodálkozva az orvos.
- Hiszen még hozzá sem nyúltam a fogá-hoz!
- De a pedál helyett a lábamat tapossa!

EGY A BAJ

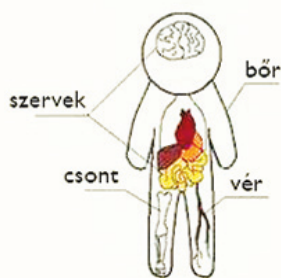
- Pisti, szeretsz iskolába járni?
- Szeretek! Csak az a baj, hogy ott is kell maradni.

PECH

- Az oroszán találkozik egy páncélos lovaggal. Felsőhajt:
- Micsoda pechem van! Már megint egy konzerv...

Miből vagyunk?

Biológus:

Fizikus:

Társadalomtudós:

TÖRÖM A KOBAKOM

Tegyéél egy plusz betűt a szóba úgy,
hoggy egy másik értelmess szót kapj megfejtésűll!

DÁMA

SORT

MÉREG

KOCA

BIKA

DERELYE

KENŐ

FOGÁS

KÉRÉS

DOB

SEREG

FAKAD

Keresd a különbséget!

Legalább négy különbséget találsz a két kép között. Persze, ha kellőképp figyelmes vagy.

FEJTÖRŐ

Tehenek

Egy farmgazdaságban négy fekete és három tarka tehén öt nap alatt összesen annyi tejet ad, amennyit három fekete és öt tarka tehén adna négy nap alatt. Melyik tehén tejl jobban, és hányszor több tejet ad naponta, mint a másik?

Turisták

Egy 100 főből álló turistacsoport külföldre utazott. Közülük tizen sem franciául, sem németül nem tudtak. 75-en tudtak németül, 83-an tudtak franciául. Hány turista beszélt mindkét idegen nyelvet?

Felismered, mely költő nevét rejtettük el?

Pesti Főnádor.

Anyján a sor.

Jó móka, ír!

Józsa fia lett.

Ha megtalárod az ellentétet, valami újat kapsz!

Írd le az alábbi szavak ellentétét, és olvasd össze azok kezdőbetűit! Milyen szót kapsz?

- a) PISZKOS - .....
- b) DAGÁLY - .....
- c) SÖTÉT - .....
- d) ÉBRENLÉT - .....
- e) ÉDES - .....
- f) CSEND - .....

Megfejtés:
Tehenek - Felirhatjuk az egyenletet: $(4x + 3y)5 = (3x + 5y)4$. Innen $y = 5x$, vagyis a tarka tehén ötször annyi tejet ad, mint a fekete.
Turisták - Tehát 90-en vannak, akik beszélnek egyáltalán idegen nyelvet. Ebből 15 nem beszél németül (90-75), és 7 nem beszél franciául (90-83). Így hát 68 ember használja mindkét nyelvet (90-15-).
Tegyéél egy plusz... - dráma, sport, mérleg, kocka, birka, de-reglye, kendő, forgas, kérdés, domb, serleg, farkad.
Ha megtalárod az ellentétet... - tavasz.
Felismered, mely költő nevét rejtettük el? - Petőfi Sándor.
Arany János, Jókai Mór, József Attila.

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:

Becenevem:

Melyik suliba, osztályba járok?

Kedvenc tantárgyam:

Kedvenc tanárom:

Kedvenc könyvem:

Kedvenc együttesem:

Kedvenc énekesem:

Kedvenc zeneszámom:

Kedvenc filmem, sorozatom:

Melyik filmben játszánám a főszerepet?

Kedvenc insta-profilom:

Kedvenc influenszerem:

Kedvenc hangulatjelem:

Kedvenc számítógépes játékomból:

Hobbim:

Kedvenc étel, italom:

Kedvenc állatom:

Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:

Na és a szerelem?

Vigyázz! Szinte az összes kérdésre kötelező a válasz ☺. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Jubileumi pályázat Alkoss és nyerj!

A Jó Pajtás 75. születésnapja alkalmából rajz- és fogalmazáspályázaton vehetsz részt!

Mi a feladatod?

Rajzpályázat

Tervezd át kedvenc újságod címlapját! Figyelj arra, hogy figyelemfelkeltő és informatív legyen. Tervezd meg az újság címlapján szereplő lapfejet, logót, valamint az aktuális adatokat és mindezek elhelyezkedését az oldalon!

Fogalmazáspályázat

Vedd elő a laptopot vagy ragadj írószerszámot és írd meg nekünk a kedvenc újságod, könyved tartalmát. Meséld el, miért szereted a kiadványt és milyen élmények fűznek hozzá!

A Jó Pajtás várja munkáitokat! A jól sikerült alkotásokat rövidesen viszontlátod az újságban! A legjobb munkák alkotói között 2021/2022-es tanévre szóló, két egyéves előfizetést is kiosztunk, mindemellett a Jó Pajtás készítésének műhelytitkaiba is beavatjuk a legkreatívabbakat!

Határidő: 2021. május 30.

A címünk: jopajtas.szerk@magyarszo.rs és Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az ötödik számunk nyereménykérdésének megfejtése nem más, mint a **visszhang**. Ezúttal **Perić Andor**, a **szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. osztályos** diákja nyerte a Jó Pajtás könyvajándékát. Gratulálunk!

E heti feladványunk:

*Nincsen veres sipka nélkül,
hamar küzd, nehezen békül.
Vagyon neki sarkantyúja,
az első riadót ő fújja.*

Mi az?

A helyes választ legkésőbb április 22-éig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet!

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Újházi Kornél** ■ Lektor: **Halász Csilla**

■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna, Tóth Tamara** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs